

WOD

SOCIOLOŠKE PERSPEKTIVE

„Ljudi uče svoje ponašanje i koriste svoju inteligenciju, dok životinje djeluju instinktivno.“

- Vojnički uređeno društvo (društvenih) kukaca ^{npr.} poput pčela - primjer je reda i organizacije. Tako će u pčelinjaku, pčele radilice, ovisno o njihovoj dobi ili hraniti mlade, pribavljati hranu ili čuvati obraž.

Ponašanje kukaca je uvelike INSTINKTIVNO, ono se temelji na programima sadržanim u genima koji upravljaju njihovim radnjama.

Pokusi su pokazali da neki kukci imaju sposobnost učenja:

npr. mravi - mogu upamtiti put kroz labirint i sposobni su primijeniti to učenje na druge labirinte.

- Raspon i složenost naučenog ljudskog ponašanja su znatno veći od bilo koje druge vrste. To su pokazali pokusi s čovjekovim najbližim živim rodom - ČIMPANZOM.

Kada čimpanze rastu u ljudskim kućanstvima, prve nekoliko godina uče istim tempom kao i ljudska djeca iste dobi, ali uskoro dosegnu svoju granicu sposobnosti i ljudska ih mladunčad nadmaši.

Ljudi NEMAJU INSTINKTE, to znači da nemaju genetički programirane upute kako se ponašati na poseban način.

npr. ptice - imaju instinkti za građenje gnijezda.

Na temelju raznolikosti obitavališta koje su sagradili ljudi, možemo vidjeti da ne postoje upute zasnovane na instinktu.

16.00:16.55
PON 11:30-12:15
2 sat sosa

KULTURA I PONAŠANJE

Ralph Linton tvrdi da je „KULTURA nekog društva način života njegovih članova; zbirka ideja i navika koje oni uče, koje su im zajedničke i koje prenose sa naraštaja na naraštaj.“
Bez zajedničke kulture, članovi društva ne bi mogli komunicirati i surađivati. Stoga kultura ima dvije bitne kvalitete:

1) ona se uči

npr. ljudsko novorođenče - da bi preživjelo mora naučiti vještine, znanje i prihvaćene načine ponašanja u društvu u kome je rođeno.

2) ona je zajednička

①

Kultura = psi + socijal. 46

KULTURA I PONAŠANJE

(46)

- Kultura upravlja ljudskim djelatnostima i definiše naš pogled na život. Članovi društva obično ovoj kulturu smatraju neupitnom. Ona je postala dio njih da često nisu svjesni njenog postojanja.

- Kultura definiše prihvaćene načine ponašanja za pripadnike društva.

Takve definicije se razlikuju od društva do društva.

Svako društvo ima određene zajedničke probleme s kojima se nosi:

npr. problem ovisnih članova

Rješenja ovakvih problema su kulturno determinirana: ona se razlikuju od društva do društva.

npr. u sušnim predjelima Australije, prakticirao se ŽENSKI INFANTICID = ubijanje novorođenčadi, da bi se smanjila populacija u doba gladi, a povremeno je dijete bilo pojedo.

Ovaj primjer kulturno definiranog ponašanja se znatno razlikuje od obrazaca ponašanja u zapadnom društvu.

On će se činiti veoma bezdušan zapadnjacima, ali u tom društvu, on je smislen i racionalan.

SOCIJALIZACIJA

(46)

SOCIJALIZACIJA - je proces u kojem pojedinci uče kulturu svog društva:

Primarna socijalizacija - se odvija tijekom djetinjstva, obično unutar

obitelji: dijete uči jezik i temeljne obrasce ponašanja svojeg društva.

Unutar svoje vršnjačke skupine malo se dijete u interakciji s drugima

liči prilagođavati načinu ponašanja društvene skupine.

- Socijalizacija NIJE OGRANIČENA NA DJETINJSTVO, ona je proces koji traje cijeli život.

Bez socijalizacije, pojedinac bi malo nalikovao bilo kojem ljudskom biću, definiranom kao normalno.

Socijalizacija koja uključuje dugotrajnu INTERAKCIJU S ODRASLIMA je bitna

zbog: - uklanjanja novih članova u društvo

- i za proces stvarnog postojanja čovjeka.

NORME I. VRIJEDNOSTI

(47)

mor, vrij., etika, uloga

NORME - napuci, specifični vodiči za djelovanje koji definiraju prihvatljivo i primjereno ponašanje u posebnim situacijama.

npr. članovi društva imaju zajedničke norme koje definiraju prihvatljivu mušku i žensku odjeću.

Sankcije kojima se provode norme su glavni dio mehanizma socijalne kontrole koje se tiču održavanja reda u društvu.

Norme se provode:

1) pozitivnim sankcijama (nagrade)

npr. pogled divljenja, riječ pohvale, ohrabrujući osmjeh

2) negativnim sankcijama (kazne)

npr. osuđujuće zurenje najvjerojat će većinu članova društva koji su prekršili norme odijevanja da se prevuku.

Sankcije mogu biti:

1) neformalne (pogled odobravanja ili neodobravanja)

2) formalne (nagrada ili kazna od nekog službenog tijela)

VRJEDNOSTI - je vjerovanje da je nešto dobro i poželjno. Često se tvrdilo da su individualno postignuće i materijalizam glavne vrijednosti zapadnog industrijskog društva.

- Niz normi se može shvatiti kao IZRAZ JEDNE VRJEDNOSTI.
U zapadnom društvu vrijednost koja se predodaje ljudskom životu, izražava se kroz norme: norme povezane s higijenom u domu i u javnim prostorima, norme koje definiraju načine za razrješavanje svade...
- Bez zajedničkih vrijednosti, članovi društva ne bi mogli surađivati i zajednički raditi. Različite i sukobljene vrijednosti bi stvarale nered i razdor.

2) STATUS I ULOGA

(47)

STATUS - niz socijalnih pozicija koje zauzimaju svi članovi društva. Statusi su kulturno definirani, iako činjenica da se mogu temeljiti na biološkim faktorima poput SPOLA, RASE.
npr. boja kože pripisuje pojedincu: RASNI STATUS CRNCA ILI BIJELECA

- Statusi koji nisu fiksirani nasljeđivanjem, biološkim karakteristikama ili drugim faktorima nad kojima pojedinac nema kontrole su = STEČENI STATUSI - rezultat namjerne aktivnosti. U zapadnom su društvu bračni i profesionalni status stečeni.

ULOGA - skupina normi koje definiraju očekivanja o tome kako će djelovati pojedinac koji zauzima poseban status.

npr. status advokata, prati uloga advokata = od njega se očekuje da ima detaljno znanje o određenim zakonima, da podržava interese svog klijenta. Očekuje se da će njegovo ponašanje biti trezveno, njegov način ophođenja suzdržan, pun razumijevanja...

Uloge daju društvenom životu RED I PREDVIDIVOST.

Neki sociolozi razlikuju: PREDMODERNA od MODERNIH društava.
Neki tvrde da se trenutno razvija ili se već razvio novi tip društva: POSTMODERNO društvo.

PALINODERNA DRUŠTVA

???

Anthony Giddens razlikuje tri glavna tipa:

1) LOVAČKA I SAKUPLJAČKA DRUŠTVA

Najranija ljudska društva, preživjela su zahvaljujući: sakupljanju voća, povrća, lovu i hvatanju životinja zbog prehrane.

Sastojala su se od malih plemenskih skupina. Među njima je bilo malo nejednakosti iako su stariji pripadnici plemena mogli imati veći status od mlađih. Afrika, Nova Gvineja, Brazil

2) STOČARSKA I AGRARNA DRUŠTVA

STOČARSKA DRUŠTVA - mogu loviti i sakupljati, no, uzgajaju stada životinja. Omogućavaju pojedincu da akumuliraju bogatstvo u obliku imovine životinja, time je nejednakost veća.

AGRARNA DRUŠTVA - u svojoj prehrani se oslanjaju na uzgoj žitarica. Hrana, poput žita, često se uskladištava, pa je moguće da pojedinci akumuliraju veliko osobno bogatstvo. Srednji istok, Afrika i azijski

3) NEINDUSTRIJSKE CIVILIZACIJE

Prema Giddensu, oni su se zasnivali na razvoju gradova, iskazivali su vrlo izražene nejednakosti bogatstva i siromaštva i bili povezani sa vladavinom kraljeva i careva. Neindustrijske civilizacije su - izumile

PISMO. Primjeri takvih civilizacija: ASTEKI, MAYE, INKE u Južnoj i Središnjoj Americi, ANTIČKA GRČKA i RIMSKO CARSTVO u Europi...

MODERNA INDUSTRIJSKA DROŠNA

Lee i Newby ističu 4 glavne transformacije koje su se događale u Sjevernoj Europi i Sjevernoj Americi u ranom 19. st.:

1) INDUSTRIJALIZAM

Nova tehnologija je dovela do velikog porasta produktivnosti, razvila se specijalizirana podjela rada - ljudi su imali sve specijalizirane poslove. Ljudski su se životi računali prema satu.

2) KAPITALIZAM

Uključuje rad za "..." nadnicu i posao koji se vodi u svrhu stvaranja profita. Pojavile su se NOVE KLASSE: klasa poduzetnika i radnička klasa nadničara koji su bili zaposleni u poduzetnikovim tvornicama.

3) URBANIZACIJA

Rast gradova i velegradova, donijela je brojne društvene probleme: siromaštvo, pobune, zdravstveni problemi zbog prenaseljenosti i nepostojanje sanitarija.

4) LIBERALNA DEMOKRACIJA

U Francuskoj revoluciji 1789. svrgnuta je francuska monarhija. Došlo je do novog naglaska na građanska prava pojedinca, oni su trebali imati pravo reći kako se upravlja njihovim državama.

MODERNOST - uključuje ove koncepte: VJEROVANJE U MOGUĆNOST Ljudskog NAPRETKA, VJERU U SPOSOBNOST TEHNOLOGIJE, VJEROVANJE U SPOSOBNOST I PRAVA LJUDI DA OBLIKUJU SVOJE ŽIVOTE...

POSTMODERNOST

(postmodernizam)

Neki sociolozi vjeruju da je nedavno došlo do temeljnih promjena u zapadnim društvima.

One upućuju na to: da ljudi počinju gubiti vjeru u znanost i tehnologiju. Postaju svjesni: štetnih djelovanja onečišćenja, opasnosti nuklearnog rata...

- Po nekim postmodernistima ove promjene su povezane s promjenama u ekonomiji. Danas, relativno malo ljudi u zapadnim društvima radi u proizvodničkim industrijama, sve ih je više zaposleno u uslužnim.

~ TEORIJE DRUŠTVA ~

pojam funkcije u društvu se kao funkcionalizam

FUNKCIONALIZAM

→ MAKROTEORIJA (općenito objašnjenje društva u cjelosti)

MAKROTEORIJA SE NA: COMTEA, SPENCERA I DURKHEIMA

- Pojavio se u 19. st u Europi. Francuski sociolog ÉMILE DURKHEIM je bio najutjecajniji među prvim funkcionalistima.

Kejučne postavke funkcionalističke perspektive se mogu sažeti usporedbom uzetom iz BIOLOGIJE. Razni dijelovi društva se shvaćaju kao međusobno povezani i uzeti zajedno oblikuju CJELOVIT SUSTAV.

Gdje bi biolog ispitivao dio tijela, poput srca, u smislu njegova doprinosa održavanju ljudskog organizma, funkcionalist = će ispitivati dio društva npr. OBITELI u smislu njenog doprinosa održavanju društvenog sustava.

- Funkcionalistička teorija započinje opažanjem da je ponašanje u društvu STRAKTURIRANO - odnosi između članova društva su organizirani pomoću pravila. Glavni dijelovi društva, njegove institucije: OBITELI, EKONOMIJA, OBRAZOVNI SUSTAV... su glavni aspekti društvene strukture.

- Važan je i način na koji ta struktura FUNKCIONIRA = funkcije institucija.

npr. glavna funkcija OBITELI = socijalizacija novih članova društva.

- Društva imaju potrebe i zahtjeve koje moraju zadovoljiti ako žele opstati.

- 31 Posljednja povijesna epoha = komunističko ili socijalističko društvo =
- 32 kolektivna proizvodnja ostaje, članovi društva dijele bogatstvo koje proizvode
- 33 njihov rad.
- 34 - Marx govori o vladajućim idejama svakog razdoblja = IDEOLOGIJA
- 35 VLADAJUĆE KLASSE, iskrivljavanje stvarnosti, lažna slika društva.

2. FEMINIZAM

- Feministice vide društvo podijeljeno u razne društvene skupine. Za razliku od marksisata, za njih je glavna podjela između MUŠKARACA i ŽENA, a ne između raznih klasa.
- Za njih je najvažniji izvor izrabljivanja: IZRABLJIVANJE ŽENA OD STRANE MUŠKARACA. konačan cilj je okončati mušku dominaciju i rješiti se društva koje izrabljuje žene.
- Neke feminističke autorice su nazvane FEMINISTICE RAZLIKE - ne daju se da su sve žene jednako potlačene u suvremenim društvima.
npr. bogata bijela žena u bogatoj kapitalističkoj zemlji je u različitoj poziciji od siromašne crne žene koja živi u siromašnom dijelu Afrike.

INTERAKCIONIZAM

→ NASTAVLJA SE NA IDEJE WEBERA

- Bavi se INTERAKCIJOM = djelovanjem među pojedincima. Interakcionisti vjeruju da je moguće sustavno analizirati društvo i da ga je moguće poboljšati. Poboljšanja treba poticati na ograničenim područjima i malo-pomalo za maliku od teza makroteorija.
- Mnogi interakcionisti naglašavaju IDEJU JASTVA; pojedinci razvijaju samopredodžbu = sliku o sebi koja ima važan utjecaj na njihova djelovanja.
- Njih zanima i proces u kojem se definicije situacije i jastva konstruiraju.
npr. kako dolazi do toga da se nekog pojedinca definira na određeni način? Odgovor na to pitanje uključuje istraživanje KONSTRUKCIJE ZNAČENJA u procesu interakcije.

npr. - odgoja - red - automatski definirati rane interakcije u životu

u tužnjavu kao delikvente, a bijele tinejdžere uključene u sličnu aktivnost kao nedelikvente.

Definicije i značenja se konstruiraju u interakcijskim situacijama.

PROCESI PREGOVARANJA

U ovom primjeru, možda će mladi crnci uvjeriti policajca da je tužnjava bila prijateljska svađa bez namjere ozljeđivanja.

— Ideja pregovaranja se primjenjuje i na pojam ULOGE, funkcionalisti ističu da društveni sustav dodjeljuje uloge, a pojedinci odvijaju svoje uloge kao da čitaju scenarij koji sadrži upute za njihovo ponašanje.

POSTMODERNIZACIJA

— Od 1980-ih u sociologiji postaju sve utjecajnije postmodernističke perspektive.

Neki postmodernisti tvrde da se društveno ponašanje više ne oblikuje, kao prije uz pomoć nečijeg podrijetla i socijalizacije. Oni tvrde da faktori poput klase, etničke skupine... utječu na ljude mnogo manje nego što je to prije bilo. Ljudi su mnogo slobodniji odabrati svoj identitet i životni stil.

— Postmodernisti poput FRANCOISA LYOTARDA su kritični spram bilo kojeg pokušaja da se stvori općenita teorija funkcioniranja društva, npr. marksizma ili funkcionalizma. One ne mogu istinski objasniti nešto toliko kompleksno kao što je društveni svijet.

— Lyotard spekulira da se ratovi u budućnosti neće voditi oko teritorija nego zbog kontrole nad znanjem. Ističe da se postmoderno društvo zasniva na proizvodnji i razmjeni znanja koje je moguće prodati.

Većina postmoderne znanosti je zadržana: komunikatori, jezici, skladištenje informacija.

— Ključni lyotardov koncept su „JEZIČNE IGRE“ - u kojima sudionici pokušavaju proučiti je li određene stvari istinite.

Pogledi na ljudsko ponašanje mogu se grubo podijeliti na one koji naglašavaju:

- IZVANJSKE FAKTORE (ponašanje pod utjecajem strukture društva)
- UNUTARNJE FAKTORE (subjektivna stanja: osjećaji...)

POZITIVIZAM

(Kemija, biologija)

- Najutjecajniji pokušaj primjene metodologije prirodnih znanosti na sociologiju je = pozitivizam.

AUGUSTE COMTE - je zaslužan za izum termina sociologija i jedan od osnivača ove discipline, držao je da će primjena metoda i pretpostavki prirodnih znanosti dati "pozitivnu znanost o društvu"

POZITIVISTIČKI PRISTUP POČIVA NA OVIM PRETPOSTAVKAMA:

- želi

- ponašanje ljudi, poput ponašanja materije, može se = OBJEKTIVNO MJERITI.

- važan je naglasak na ponašanje koje se može = IZRAVNO OPAZATI. Tvrdi se da faktori koje se ne može izravno opaziti - poput značenja, osjećaja i svrha - NISU POSEBNO VAŽNI i mogu zavaravati.

np. neke osobe će vikovati da ulaze u brak zbog osamljenosti, druge zato što su zaljubljene, treće jer su željele djecu...

PERSPEKTIVE DRUŠTVENE AKCIJE

- Zagovornici perspektiva društvene akcije tvrde da su predmeti društvenih i prirodnih znanosti fundamentalno RAZLIČITI.

PRIRODNE ZNANOSTI - proučavaju materiju. Atomi i molekule nemaju svijest, oni nemaju značenja i svrhe koje upravljaju njihovim ponašanjem.

LJUDI - imaju svijest, misli, namjere, značenja. Zato su ljudska djelovanja smisljena = ljudi daju značenja svojim akcijama.

1871. reakcija prvih ljudi na vatru uzrokovanu spontanom paljenjem. Oni nisu samo reagirali na iskustvo topline, pridodali su joj niz značenja (sredstvo obrane od divljih životinja) koja su upravljala njihovim djelovanjima.

- MAX WEBER je bio jedan od prvih sociologa koji je detaljno oslikao ovu perspektivu. Tvrdio je da sociološko objašnjenje djelovanja treba početi s promatranjem i interpretiranjem subjektivnih "stanja duha" ljudi.

FENOMENOLOGIJA

PROCES KATEGORIZACIJE JE SUBJEKTIVAN = OVISI O MOGUĆNOSTIMA PROMATRAČA.

- Prema fenomenolozima nije moguće objektivno mjeriti bilo koji aspekt ljudskog ponašanja. Ljudi daju smisao svijetu kategorizirajući ga. Pomoću jezika oni razlikuju različite tipove: objekata, događaja, ljudi...
- Fenomenolozi ne pokušavaju utvrditi što UZROKUJE ZLOČIN, umjesto toga oni pokušavaju otkriti kako dolazi do toga da se određeni događaji DEFINIRAJU KAO ZLOČINI i kako dolazi do toga da se neki ljudi definiraju kao kriminalci.

1871. način na koji policajci odlučuju o tome hoće li uhititi i optužiti osumnjike. Fenomenolozi se nadaju da će utvrditi značenja koja policija pripisuje riječima - "ZLOČIN", "KRIMINALAC".

- Fenomenolozi i interakcionista smatraju da ljudi AKTIVNO KREIRAJU svoja vlastita značenja i svoje društvo, u interakciji jedni s drugima.

SOCIOLOGIJA I VRIJEDNOSTI

- Sve veći broj sociologa tvrdi da VRIJEDNOSNO NEUTRALNA znanost o društvu nije moguća. Oni smatraju da vrijednosti sociologa izravno utječu na svaki dio njihovog istraživanja.
- Oni koji tvrde da objektivna znanost o društvu nije moguća, tvrde da sociologija nikad ne može biti slobodna od IDEOLOGIJE ⇒ ona se može shvatiti kao skup vjerovanja i vrijednosti koji izražava interese posebne društvene skupine - MARKSISTI rabe taj pojam kada

(iskrivljavanje stvarnosti, lažna slika društva)

govore o ideologiji vladajuće klase.

KARL MANNHEIM razlikuje i utopijsku ideologiju - zasniva se na viziji idealnog društva. Mannheim govori o njima kao o "poželjnim slikama" budućeg društvenog poretka.

- Često se tvrdilo da je:

- MARKSIZAM (zasnovan na utopijskoj ideologiji - vizija i dočanje budućeg idealnog društva = KOMUNISTIČKA UTOPIJA)

- FUNKCIONALIZAM (utemeljen na ideologiji VLADAJUĆE KLASSE)

KRITIČKI DRUŠTVENI ZNANSTVENICI - vjeruju da sociolozi moraju prihvatiti niz različitih vrijednosti prisutnih u društvu, pokušati poboljšati društvo. Odbijaju li stvarati bilo kakve sudove o tome koje su vrijednosti bolje, oni će prihvatiti društvo kakvo jest.

~ SOCIOLOŠKA IMAGINACIJA ~

- Američki sociolog C. WRIGHT MILLS je sposobnost proučavanja strukture društva i pojedinačnih života nazvao SOCIOLOŠKOM IMAGINACIJOM.

On je tvrdio da ona omogućuje ljudima shvaćanje svojih "privatnih nevolja" pomoću "javnih problema".

- Sociolog treba razmatrati ekonomske i političke institucije društva, a ne samo pojedinačnu situaciju i karakter nasumice odabranih pojedinaca.

- Sociološka imaginacija nije samo od koristi sociolozima nego je važna za sve članove društva, žele li shvatiti, promijeniti, razumjeti, poboljšati svoje živote.

Marksisti smatraju stratifikaciju strukturnu koja razdvaja, a ne integrira društvo. Oni je vide kao mehanizam kojim jedni iskorištavaju druge, a ne kao sredstvo unaprijedivanja kolektivnih ciljeva. Marksisti se usredotočuju na društvene slojeve, a ne na društvenu nejednakost općenito.

KLASE

1. U svim stratificiranim društvima postoje dvije glavne društvene skupine: VLADAJUĆA KLASA i PODČINJENA KLASA.
2. Moć vladajuće klase proizlazi iz njenog vlasništva i kontrole nad SREDSTVIMA ZA PROIZVODNJU (zemlja, kapital, radna snaga...)
3. Tek kad sredstva za proizvodnju budu u ZAJEDNIČKOM VLASNIŠTVU, nestat će klase i time će se okončati iskorištavanje i tlačanje jednih od strane drugih.

Marx je vjerovao da se zapadno društvo razvijalo kroz 4 glavne epohe:

1. PRIMITIVNI KOMUNIZAM = postojao je u pretpovijesnim društvima i jedini je primjer besklasnog društva.
2. ANTIČKO DRUŠTVO = robovlasnici i robovi
3. FEUDALNO DRUŠTVO = feudalc i kmetovi
4. KAPITALISTIČKO DRUŠTVO = kapitalisti, (buržoazija, posjeduje sredstva za proizvodnju) najamni radnici (proletariat)

Klase se pojavljuju kada proizvodna sposobnost društva naraste iznad razine koja je potrebna za osnovno održanje života.

Privatno vlasništvo i akumulacija viška dobara su temelj razvoja klasnih društava.

Moć vladajuće klase potječe iz njenog vlasništva i kontrole nad sredstvima za proizvodnju.

3. JEDNAKOST ISHODA - Saunders koristi primjer da bi pokazao kako
dogovaranje jednakosti ishoda dovodi do NEPRAVDE.
npr. skupina studenata se može dogovoriti prije ispita, da će svi
dobiti ocjenu od 50%. Svi će proći, ali rezultat neće biti
pravedan. Neke će se pojedince lišiti npr. 30% ocjene koju bi
inače dobili.

- Saunders naglašava rastuće mogućnosti za ljude iz svih slojeva,
budući da se stalno povećava udio dobro plaćenih poslova srednje klase
u profesionalnoj strukturi.

GORDON MARSHALL i ADAM SWIFT - društvena klasa i
društvena pravda

Marshall i Swift (1993) su dali najdetaljniju procjenu Saundersovih
pogleda na stratifikaciju. Oni ga kritiziraju jer pokušava dati
argumente i u prilog jednakosti mogućnosti i u prilog formalnoj ili
pravnoj jednakosti.

Ljudi iz radničke klase, sa sposobnošću da završe fakultet još uvijek
su hendikepirani zbog svog klasnog podrijetla. Kao što Marshall i
Swift kažu:

"Kada bi ljudi nalazili svoje mjesto u profesionalnom
poretku prema meritokratskim načelima, onda utjecaj klasnog
podrijetla ne bi trebao biti vidljiv u klasnom odredištu,
osim kad je ovo posredovano obrazovnim uspjehom."

Provoj rasavi ne može nikad odgovarajuće obavljati funkcije koje su ga Davis i Moore pripisali. On je tvrdio da oni koji su rođeni u nižim slojevima, nikad ne mogu imati iste mogućnosti za realizaciju vlastitih talenata kao što imaju oni rođeni u višim slojevima.

~ DRUŠTVENA STRATIFIKACIJA - perspektiva nove desnice ~

(51)

- Ideje nove desnice su postale utjecajne tijekom 1980-ih. U politici su bile povezane s britanskom premjerkom MARGARET THATCHER i američkim predsjednikom RONALDOM REAGANOM.

- Američki ekonomist H. FRIEDMAN i austrijski znanstvenik F. HAYEK, pridonijeli su razvoju razmišljanja nove desnice.

NOVA DESNICA - temelji svoje teorije na liberalizmu devetnaestog stoljeća. LIBERALIZAM - je slobodno tržište u kapitalističkim privrednim sustavima smatrao najboljim temeljem za organizaciju društva.

Sociolozi nove desnice vjeruju da se mora izbjegavati prebjerani državni intervencionizam u ekonomiji, jer će smanjiti ekonomsku učinkovitost.

PETER SAUNDERS - stratifikacija i sloboda

- Saunders vjeruje: kad ne bi postojale ekonomske nagrade i kazne, jedine sankcije na raspolaganju bile bi one koje sadrže prijetnju ili upotrebu fizičke sile. Dopuštenje ljudima da se izvuku radeci manje od onog što je pošteno, potkopalo bi cijeli sustav - jer bi umanjilo PREDANOST DRUGIH.

Saunders razlikuje 3 tipa jednakosti:

1. FORMALNA (pravna) NEJEDNAKOST - tiče se svih članova društva koji su podčinjeni istim zakonima ili pravilima. Pojedince se procjenjuje prema onome što čine, a ne prema onome što su.

2. JEDNAKOST MOGUĆNOSTI - znači da ljudi imaju jednake prilike da postanu nejednaki.

- Gledali su na društvenu stratifikaciju kao na FUNKCIONALNU NUŽNOST svih društava. Shvaćali su je kao rješenje problema s kojim se suočavaju društveni sustavi, a to je STRIJEŠTANJE I MOTIVIRANJE POJEDINACA U DRUŠTVU.
- Jedan od funkcionalnih predujmeta koji mora biti ispunjen da bi društveni sustav opstao i funkcionirao je - UČINKOVITA DODJELA ULOGA I IZVEDBE, to znači:

① sve uloge moraju biti popunjene, najposposobnijima za izvesti ih.

② to se mora raditi nužno i pravovremeno.

③ uloge se moraju obavljati savjesno.

- Važnost položaja se mjeri na 2 načina:

- mjeri se stupnjem u kome je neki položaj funkcionalno jedinstven, nema drugog položaja koji može zadovoljavajuće obaviti istu funkciju.

- stupanj u kome su drugi položaji ovisni o onome koji mjerimo.

M. TUMIN - kritika Davisa i Moorea

34.8

- Tumin je počeo ispitujući adekvatnost njihova mjerenja funkcionalne važnosti položaja. Tumin je tvrdio da je "radna snaga nekvalificiranih radnika isto tako važna i neophodna za tvornicu kao i radna snaga inženjera".

- Davis i Moore su prepostavili da samo ograničeni broj pojedinaca ima TALENT za stjecanje vještina nužnih za funkcionalno najvažnije položaje. Tumin je ovo smatrao upitnom prepostavkom iz 3 razloga:

① učinkovitu metodu mjerenja talenta i sposobnosti treba tek stvoriti.

② ne postoji dokaz da su za one položaje koje su Davis i Moore smatrali važnima - potrebni posebni talenti.

③ broj talenata u društvu može biti znatno veći nego što su to pretpostavljali Davis i Moore.

- NEJEDNAKOST MOGUĆNOSTI - Tumin je zaključio da stratifikacija, po

- Funkcionalisti pretpostavljaju da društvo ima određene osnovne potrebe ili FUNKCIONALNE PREDUVJETE koji moraju biti zadovoljeni ukoliko ono želi opstati.

Oni smatraju da je određeni stupanj reda i stabilnosti bitan za funkcioniranje društvenih sustava. Stoga će razmatrati kako sustavi stratifikacije pomažu održavati red i stabilnost u društvu.

TALCOTT PARSONS - stratifikacija i vrijednosti

(50)

MC

- Talcott Parsons je vjerovao da se red, stabilnost i suradnja u društvu temelje na vrijednosnom konsenzusu - na općem slaganju članova društva koje se tiče onoga što je dobro i vrijedno.

Prema Parsonsovim riječima stratifikacija, u vrijednosnom aspektu je = rangiranje jedinica u društvenom sustavu u skladu sa zajedničkim sustavom vrijednosti.

- Parsonsovi argumenti ističu da postoji općeno vjerovanje da su sustavi stratifikacije pravedni, ispravni = jer su izraz ZAJEDNIČKIH VRIJEDNOSTI.

(npr.) američki poslovni direktori zavrjeđuju svoje zarade jer članovi društva visoko vrednuju njihove vještine i postignuća.

- Parsons je tvrdio da su nejednakosti u moći utemeljene na ZAJEDNIČKIM VRIJEDNOSTIMA. Pokazuje čitav, a to je čini pub- politika

(npr.) moć američkih poslovnih direktora se shvaća kao legitimna jer se koristi da bi unaprijedila produktivnost = zajednički cilj svih.

- ADAPTACIJA - prilagodba djelomično društva materijalnim, psihološkim i socijalnim

DAVIS I MOORE - doajeri uloga i nagrada

sigih član, a to mora biti moguće. A to mora biti moguće. A to mora biti moguće.

- Najpoznatija funkcionalistička teorija stratifikacije je objavljena 1945.g. u članku američkih sociologa Davisa i Moorea pod naslovom:

"NEKA NAČELA STRATIFIKACIJE"

SUPKULTURE SLOJEVA

Postoji tendencija članova svakog sloja da razvijaju svoju vlastitu SUPKULTURU = određene norme, vrijednosti koji su im svojstveni kao društvenoj skupini.

- Članovi najnižeg sloja u sustavima stratifikacije imaju fatalistički stav prema životu te postoje diom njihove supkulture. Fatalistički stav u frazi npr. "Rođen sam pod nesretnom zvijezdom".

DRUŠTVENA MOBILNOST

- Mogućnost prelaska iz jednog sloja u drugi. Može biti usmjerena prema GORE (prelazak iz radničke u srednju klasu) ili prema DOLJE.

- Sustavi stratifikacije koji daju malo mogućnosti za društvenu mobilnost su ZATVORENI, a oni s relativno visokim stupnjem društvene mobilnosti su OTVORENI.

npr. kaste su primjer zatvorenog sustava stratifikacije - pojedinci su automatski pripadali u kastu svojih roditelja

JM.

ŽIVOTNE ŠANSE

Položaj neke osobe u sustavu stratifikacije može imati važne posljedice za mnoga životna područja. On može uvećati ili umanjiti ŽIVOTNE

ŠANSE = njegove mogućnosti da stekne one stvari koje su definirane kao poželjne.

DRUŠTVENE NASUPROT - PRIRODNIM NEJEDNAKOSTIMA

Biologija i nejednakost

- Pitanje o odnosu između biološki utemeljene i društveno stvorene nejednakosti je teško riješiti. ROUSSEAU govori o biološki utemeljenoj nejednakosti kao o PRIRODNOJ ili FIZIČKOJ - jer ju uspostavlja priroda, a sastoji se u razlikama u: dobi, zdravlju, kvalitetama uma i duše.

- Teško je podržavati argument da su FEUDALNI GOSPODARI - zahvaljujući svoj položaj biološkoj nadmoći, kad su njihova djeca nasljeđivala njihov status - BEZ OBZIRA NA BIOLOŠKU SKLOP..

npr. starost ima različita značenja u različitim društvima

Biološkim faktorima kulture pripisuje različito značenje

5. POTKLASA I SIROMASTVO

Charles Murray - POTKLASA u BRITANJI

Am. sociolog koji je prvi iznio ideje o potklasi u ovoj domovini.
Murray smatra da pripadnici potklase nisu jednostavno najsiromašniji članovi društva - to su oni čiji životni stilovi uključuju neki tip siromaštva.

IZVANBRAČNA DJECA

Govori se izvanbračnom djecom. Na temelju podataka Murray pokazuje da najviše izvanbračne djece rastaju izena iz nižih društvenih klasa, te iznosi tvrdnju da je u nekim područjima odsutnost oca postala norma.
Ja Murray rastuća stopa izvanbračnih rođenja važna je zato što će takva djeca tendencijski "podivljati", a odsutnost oca rezultira "razinom fizičke raspuštenosti koja otežava život".

KRIMINAL

Drugo, razvoj potklase Murray povezuje s povećanim kriminalom.
Murray dokazuje da je kriminal tako poguban i opasno postaju jedni prema drugima sumnjičavi i nepriступni i ponašaju se u svoje domove.

NEZAPOSLENOST

Smatra da poteškoće rastaju zbog nespremnosti mladih muškaraca da preuzmu poslove. Nezaposlenost je mnogo veća u najnižoj društvenoj klasi nekvalificiranih fizičkih radnika, od kojih neki postaju pripadnicima potklase.

Murray

Situacijske prisile - alternativa kulturi siromaštva

Kultura siromaštva je uglavnom ovisnosta i razvoja od norme i vrijednosti matice kulture društva. Dakle, siromašni u velikoj mjeri žive u vlastitu svijetu.

KULTURA NASUPROT SITUACIJSKIM PRISILAMA

Ti su argumenti često pobijani. Umjesto da ponašanje siromašnih promatraju kao reakciju na ustaljene i usvojene kulturne obrasce, mnogi ga znanstvenici razumiju kao reakciju na SITUACIJSKE PRISILE. Siromašni su prisiljeni ponašati se u skladu s činjenicama svoje situacije - niskim prihodima, nezaposlenošću, otičom, a ne u skladu s onim na što ih usmjerava kultura siromašnih.

MATIČNE VRIJEDNOSTI

Elliot Liebow je u svojoj studiji promatrao crnce "muškarce o ugla" u sirotinjskoj četvrti Washingtona D.C.

Ti su muškarci ili nezaposleni ili nepotpuno zaposleni. Njihovo viđenje posla određeno matičnim vrijednostima. Liebow pokazuje da se čovjek s ugla razlikuje od srednje klase ne po vremenskoj orijentaciji, već po njegovoj budućnosti. Dok se pojedinac iz srednje klase može nadati pristojnoj budućnosti, čovjek o ugla nema budućnosti.

Na sličan način Liebow tumači i odnos muškarca o ugla prema ženi i obitelji. Za njih je ideal uobičajen obiteljski život i teže ustaljenim ulogama oca i hranitelja obitelji. Njihova su primanja nedostajna da podrže suprugu i obitelj. Stoga često se suočavaju s situacijama u kojima zakazuju, ti muškarci često napuštaju obitelj. Sve se više okreću društvu onih u sličnim prilikama, životu na uglu ulice.

STEVE CRAINE - "CRNI ZAČARANI VRTUJAK"

Dokazuje kako većina istraživanja mbdih u Britaniji nalazi vrlo malo dokaza da postoji neka veća skupina nezaposlenih mbdih koji se okreću kriminalu. Tijekom 10 godina, od 1980-1990, pratio je 39 mladih koji su prekinuli školovanje.

KARIJERE MLADIH KOJI SU PREKINUTI ŠKOLOVANJE:

Craine razlikuje 3 tipa prijelaza tih mladih koji su prekinuli školovanje:

- 1) Prva skupina imala je "tradicionalan prijelaz" nakon školovanja, tj. odmah su počeli raditi.
- 2) Druga skupina je imala "produžen prijelaz". Od 4 do 7 godina imalo su raditi, malo bili nezaposleni i imali socijalnu pomoć dok nisu našli trajnije zaposlenje.
- 3) Treća i najveća skupina je proživljavala "cikličan prijelaz". On je uključivao ulazak u ne baš veselo krug nezaposlenosti, vladinih programa za nezaposlene i zatvora u taj krug nazivali su ga "CRNI ZAČARANI VRTUJAK".

Osobe koji su se našli na "crnom začaranom vrtuljku" obično su uključivali u programe koji nisu nudili nikakvu pravu obuku ili izglede za zaposlenje.

⊛ GOD, please help me!

M

Maja
Ožeković

Maja Ožeković

POTKLASA I STATUS GRAĐANINA

Bio je laburistički poslanik u britanskom parlamentu koji se borio protiv siromaštva. Smatra da je potklasa žrtva društvenih promjena i vladinih politika. Rast potklase povezuje sa smanjenjem građanskih prava.

SASTAV POTKLASE

Prema Fieldu, potklasa se sastoji od 3 glavne skupine.

- 1) prvu skupinu čine oni koji su dugo nezaposleni
- 2) drugu skupinu čine obitelji samohranih roditelja
- 3) treću skupinu čine stari umirovljenici koji o socijalnoj pomoći ovise zato što primaju starosnu mirovinu.

Zajedničko je ovim pripadnicima to što ovise o državnoj pomoći koja je previše mala da bi imali pristojan životni standard.

UZROCI NASTANKA POTKLASE

Nastanak potklase Field pripisuje 4 glavnim uzrocima:

- 1) zbog ove veće nezaposlenosti ove više radno sposobnih ljudi počinje živjeti o socijalnoj pomoći
- 2) društvene promjene i vladina politika proširili su gap između viših i nižih klasa
- 3) životni standard u društvu kao cjelini porastao je, no najsiromašniji članovi društva isključeni su iz pogodnosti koje uživaju ove bogatiji
- 4) mijenjaju se stavovi javnosti prema onima koji nisu ekonomski uspješni

Peduklout, ht-fokmt
Langoban

izvor

škola Plukobno; prasa
Zemjoradničkim ukon u Bizantu
K2 Nemo pravo u Bizantu

Kao nacrt za život koji usmjerava ponašanje, kultura siromaštva ima sljedeće elemente:

1) na razini pojedinca, glavne su značajke snažan osjećaj marginalnosti, bespomoćnosti, ovisnosti i inferiornosti, snažna orijentacija na odošnost s razmjerno malom sposobnošću da se odgodi zadovoljenje, osjećaj rezignacije i fatalizam.

2) na obiteljskoj razini život obilježavaju: slobodne veze ili dvlji brakovi, razmjerno česti slučajevi napuštanja majki, djece, hend prihvata obitelji čije je središte majka.

3) na razini zajednice, odnositost participacije i integracije u glavnim institucijama širega društva jedna je od ključnih značajki kulture siromaštva.

OBNAVLJANJE SIROMAŠTVA

Kultura siromaštva je shvaćena kao odgovor siromašnika na njihov položaj u društvu. Kultura siromaštva nije tek reakcija na neku situaciju. Ona dobiva snagu kulture zato što su njezina svojstva vodiča djelovanja koji su siromašnici usvojili i dalje ga prenose o naraštaj na naraštaj.

Kultura siromaštva ima tendenciju trajno obnavljati siromaštvo, budući da se njezina svojstva mogu shvatiti kao mehanizmi koji održavaju siromaštvo.

Prema Peteru Goldingu i Sue Middleton, većina novina koje izvještavaju o poslušiteljima molbi za socijalnu pomoć u 1990-ima prikazuju ih kao "sicare". Oni koji primaju socijalnu pomoć žive lagodnim, čak ekstravagantnim životom na račun poreznih obveznika.

Godine 1996. i 1999. Europska komisija je provela ispitivanje stajališta prema siromaštvu u Europi. U prvom istraživanju 43% ispitanika u Britaniji smatralo je da je siromaštvo posljedica lijenosti. Do sljedećeg istraživanja taj je udio porastao na 57%.

Nova desnica - KULTURA OVISNOSTI

Politika konzervativnih vlada Margaret Thatcher i Johna Majora bila je povezana s idejama NOVE DESNICE. Okosnica njihove politike bila je tvrdnja da socijalna država vodi KULTURI OVISNOSTI.

Hartley Dean i Peter Taylor-Gooby ustanovili su ključne značajke tog koncepta:

1) On pretpostavlja da ljudi uvijek djeluju na načine koji su motivirani racionalnim računima o tome koliki napor treba uložiti za osiguranje nagrade.

2) Na ljude snažno djeluju drugi ljudi iz njihove okoline, osobito oni u mjestu stanovanja.

3) Teorija kultura ovisnosti ima moralnu dimenziju. Ona veliča vrijednosti oslanjajući se na vlastite snage i marljivu radu i osuđuje ovisnost o drugima i lijenost.

DAVID MARSLAND - siromaštvo i darežljivost socijalne države

Zalažući se za absolutnu, a ne relativnu definiciju siromaštva, Marsland kaže da je sve viši životni standard koji donosi kapitalizmu uglavnom iskorijenio siromaštvo. Smatra da je nejednakost poželjna odlika društva zato što društvo nagraduje nejednak rad i sposobnost i pritom shvata potrebu za marljivijim radom. On misli da prihodi najlošije stojećih skupina u Britaniji u svakom slučaju rastu.

Dokazuje da je za većinu ljudi nizak prihodi rezultat darežljivosti socijalne države, a ne osobne nesposobnosti kao takve. Zbogao je kritičan prema OPĆOJ SOCIJALNOJ SKRBI pružanje socijalnih usluga svim članovima društva bez obzira imaju li male ili velike prihode. Primjeri opće socijalne skrbi u Britaniji uključuju obrazovanje, zdravstvenu skrb i skrb o djeci.

KRITIKE HARRISLANDA

On ne potkripljuje tvrdnju da autori i borci protiv siromaštva djeluju iz vlastita interesa a ne zato što ih istinski brinu jada ljudi s niskim primanjima. Zanemaruje podatke koji govore da se realni prihodi najsiromašnijih u Britaniji posljednjih godina smanjuju.

Bill Jordan smatra da siromaštvo ne nastaje zato što je socijalni sustav odveć darcilji nego zato što je loš sustav. Kaže kako je jedini način rješavanja problema siromaštva opća skrb zahvaljujući kojoj svi dolaze do prihvatljive razine. Ona nipošto ne stvara ovisnost, nego upravo oslobađa ljude od ovisnosti.

HARTLEY DEAN I PETER TAYLOR-GOOBY - Razbijanje jednog mita

Pokušali su razbiti mit o kulturi ovisnosti. Oni dokazuju da se on temelji na društveno onorenim definicijama neuspjeha i zapravo ne ustanovljava razliku između neovisnih i ovisnih.

U suvremenoj Britaniji i sličnim društvima nitko nije istinski neovisan. Npr. radnici ovise o poslodavcima...

Dean i Taylor našli su dokaze da sustav socijalne pomoći obestrahbuje neke ljude za rad na dobro plaćenim poslovima.

Težnje, stajališta i društvene mreže većine tražitelja pomoći malo se razlikuju od onih ostalih pripadnika društva. Oni žele sami zaradivati za život i radije bi da se ne moraju obraćati državi za osnovni prihod.

Kultura siromaštva

Način života siromašnih u nekim aspektima razlikuje se od života drugih pripadnika društva.

KULTURA SIROMAŠTVA - osobujna kultura siromašnih koja ima vlastite norme i vrijednosti. Ideju kulture siromaštva prvi je izložio Oscar Lewis.

Tvrdi da je kultura siromaštva nacrt za život koji se prenosi s naraštaja na naraštaj.

ROD I SIROMAŠTVO

Većina podataka o siromaštvu ne prikazuje razlike prema spolovima, nego polazi od kućanstava.

U kućanstvima prihod ne mora biti jednako raspodijeljen. Žene obično imaju manji samostalan prihod nego muškarci i ništa ne jamči da će jednako sudjelovati u prihodu svojih muževa ili partnera.

Ovo su neki od razloga za veći broj žena koje žive u siromaštvu:

- 1) Žene rjeđe imaju starosne mirovine i prihode od ulaganja
- 2) Udane su žene u usporedbi s oženjenim muškarcima rjeđe zaposlene
- 3) Zaposlene žene češće nego zaposleni muškarci imaju niže plaće
- 4) Više žena nego muškaraca radi honorarno
- 5) Više žena nego muškaraca ovisi o socijalnoj pomoći kao glavnom izvoru prihoda
- 6) Samohrani su roditelji češće siromašni, a oko devet od deset samohranih roditelja čine žene
- 7) Žene čine većinu umirovljenika

Žene su ne samo češće siromašne, nego i imaju veću odgovornost u pogledu posljedica siromaštva. Obično su žene one koje se moraju nositi sa siromaštvom i dugovima kao dio svoje šire brige za raspolaganje novcem u obiteljima niskih prihoda.

bessit

ETNIČKA PRIPADNOST I SIROMAŠTVO

Službena statistika o etničkoj pripadnosti i siromaštvu ne postoji.

Među skupinama etničkih manjina vjerojatnost siromaštva je znatno veća nego među bijelcima.

Siromaštvo tih skupina proizlazi uglavnom iz nepovoljnog položaja na tržištu rada, zbog kojeg je njihova stopa nezaposlenosti viša i više ljudi radi iz riska primanja.

Na visoku stopu siromaštva među skupinama etničkih manjina nedvojbeno utječe razizam.

Uz to što su etničke manjine
više u položaju diskriminacije

Jedn. jedan čimbenik povezan sa siromaštvom koji se često zanemaruje jest INVALIDA. Većina kućanstava s boleznom ili invalidnom osobom ne dobiva nikakav prihod od zaposlenja, i takva kućanstva, mnogo će više ovisiti o socijalnoj naknadi.

Pete Alcock ističe da i invalidne osobe mogu tipjeti socijalno isključenije kao i materijalno siromaštvo. Invalidne osobe često žive u lošijim stambenim uvjetima i mjesto odloze na odmor. Često imaju veće troškove za posebnu preh. prijevaz, qnjanje i slično nego drugi ljudi.

Oni koji se bore za osobe s invalidnošću često su i sami isključeni iz nekih područja društvenog života, npr. iz zapošljavanja.

4. INDIVIDUALISTIČKE I KULTURNE TEORIJE SIROMAŠTVA

Individualističke teorije

Prve su teorije krivnju za siromaštvo prebacivale na same siromašne. Oni koji imaju vrlo male prihode, smatralo se, nisu sposobni ili se ne žele sami brinuti za svoju dob.

HERBERT SPENCER - "razuzdan život"

Engl. sociolog iz 19. st. H. Spencer bio je oštar kritičar siromaha. Odbacivao je mišljenja koji su suosjećali s "jadnikom" koji živi u siromaštvu. Prema Spenceru, neprimatno je pomagati onima koji vode "razuzdan život" da izbjegnu posljedice svojih akcija. Oni koji su odveć lijeni za rad ne bi trebalo dati jesti.

Smatra da se država treba što manje upletati u živote pojedinaca.

U razvoj i uspješnost društva mora se omogućiti najstresnijima i najmarljivijima da dobiju nagradu za svoj trud. Slabi, nesposobni i lijeni trebaju biti osuđeni na život u siromaštvu jer drugo i ne zaslužuju. Siromaštvo je za društvo prijeko potrebno jer bez njega ne bi bilo poticaja za rad.

Kada je ministarstvo socijalne sigurnosti odlučilo prestati objavljivati statistiku o obiteljima s niskim prihodima, objasnio je to sljedećim razlozima:

1. Dokazivalo je da se razine pomoći upotrebljavaju i za mjerenje opsega siromaštva i za ublažavanje siromaštva. Nastojajući da se pomogne siromašnima shvatila su veću siromaštva.
2. Tvrdilo je da se uporabom obitelji kao analitičke jedinice preuveličava opseg niskih prihoda. U mnogim kućanstvima je živjelo više od jedne obitelji.
3. 140% razine pomoći može se smatrati previše doređivom mjerom niskog prihoda.

Premda podaci o obiteljima niskih primanja ne odgovaraju točno nijednoj soderstvoj definiciji siromaštva, oni ugrubo ipak upućuju na trendove u siromaštvu.

BESKUĆNIŠTVO

1990-ih je uopće porastao broj beskućnika. Carol i Alan Walker pišu kako su lokalne vlasti 1995. registrirale 125 000 ljudi bez doma. Moguće je da je broj neslužbenih beskućnika znatno veći.

Kućanstva s ispodprosječnim prihodom

Konzervativna vlada je 1988. prestala voditi statistiku o obiteljima niskih primanja i zamijenila je podacima o obiteljima s ispodprosječnim primanjima. Statistika o kućanstvima s ispodprosječnim prihodom bitno je mijenja nejednakosti prihoda i može se upotrijebiti kao jedan način mjerenja relativnog siromaštva.

Podaci poput udjela obitelji koje imaju manje od polovice prosječnog prihoda omogućuju prave usporedbe tijekom vremena i između zemalja.

Više je ljudi koji žive na razini ili ispod visine osnovne socijalne pomoći, više je onih koji žive ispod razine od 140 % te pomoći i više ih zaraduje manje od 50 % prosječnog prihoda.

Međunarodne usporedbe

SIROMAŠTVO U EUROPSKOJ UNICI

U EU se umjesto "siromaštva" radije radi riječ "socijalno isključenje". Pojava o siromaštvu mogu se uočiti u 2 glavna oblika. Neki kao i mnogi siromaštva imaju prosječan prihod u EU u cjelini. Kao postotak stanovništva o prihodom nižim od 40 % prosjeka EU-a. Britanija ima razmjerno malo siromašnih.

U Britaniji tijekom 1980-ih siromaštvo se veoma povećalo, čak se u većini drugih zemalja smanjivalo. Jedan razlog tomu moglo bi biti smanjivanje državnih izdataka za socijalne potrebe u tom razdoblju te niska razina socijalnih izdataka u Britaniji u usporedbi s većinom zemalja u Europi.

INDEKS SIROMAŠTVA U SAD-U

Predsjedničko povjerenstvo za program održavanja prihoda kritiziralo je indeks siromaštva s nekoliko stajališta:

- 1) on ne odražava suvremene konvencije o pristojnom životnom standardu. Minimalni dohodak što bi ga prema toj procjeni morala imati obitelj kako ne bi pala ispod granice siromaštva ne pokriva mnoga dobra i usluge koje stanovništvo općenito smatra potrebnima.
- 2) predračun troškova za dobra i usluge na razini egzistencijskog minimuma ne predviđa zdravotenu skrb ili osiguranje ili kupnju pokucstva.
- 3) povjerenstvo smatra da novac koji se smatra potrebnim za prijevoz ne bi pokrio čak ni svakodnevnih troškove prijevoza jednog radnika.
- 4) Povjerenstvo se osobito kritički osvrnulo na sredstva predviđena za hranu, navlađujući umnogomne primjedbe upućene Rowntreejevu proračunu za hranu.

2. SOCIJALNO ISKLJUČENJE

(112)

Carol i Alan Walker definišu siromaštvo kao nedostatak materijalnih predstava osobito prihoda, koji su nužni za sudjelovanje u britanskom društvu. Za njih se socijalno isključenje odnosi na DINAMIČKI PROCES BIVANJA IZBAČENIM, POTPUNO U DJELOVANJE, IZ BILA KOJEG SOCIJALNOG, EKONOMSKOG, POLITIČKOG I KULTURNOG SUSTAV. KOJI ODREĐUJE SOCIJALNU INTEGRACIJU NEKE OSOBE U DRUŠTVO.

Socijalno isključenje primorava nas da razmotrimo ulogu onih koji isključuju, onih koji su isključeni.

Roger Lawson smatra da socijalno isključenje raste zbog opasnosti raspada obitelji, povećane nejednakosti spolova, nemjateljskih i nepovjerljivih odnosa u lokalnim zajednicama.

U Britaniji je izraz socijalno isključenje dobio na važnosti osobito otkad je laburistička vlada u prosincu 1994. lansirala jedinicu za socijalno isključenje kao način borbe protiv društvenih problema kakvi su bespoticarstvo i nezaposlenost. Njezini su ciljevi bi poticanje socijalne uključenosti.

(113)

3. SLUŽBENA STATISTIKA SIROMAŠTVA

U nekim zemljama postoji službena utvrđena granica siromaštva i redovita službena procjena siromaštva. Tako je npr. u SAD-u, no druge zemlje, poput Britanije, nemaju službenu granicu siromaštva, no postoje neki statistički podaci o niskim prihodima.

Britanska statistika

STATISTIKA OBITELI S NISKIM PRIHODIMA

Podatke o obiteljima s niskim prihodima prvo je objavilo nekadašnje Ministarstvo zdravlja i socijalne sigurnosti početkom 1970-ih. Statistika obitelji s niskim prihodima mjeri broj obitelji koje primaju različite razine prihoda u odnosu na glavne državne oblike pomoći. Osnovna državna socijalna pomoć isprva se sastojala od državne pomoći, potom dodataka, a sada dodatkom na prihod.

Državna pomoć i vještini kasnije ekvivalenti isplaćuju se osobama koji mogu dokazati da imaju niski prihod. Svrha pomoći je omogućiti osnovni materijalni prihod za one koji se bore u materijalnim potrebama.

- Naplaćava da bi siromaštvo trebalo definirati s obzirom na standarde određenog društva u određeno vrijeme. /Izlaže 3 načina definiranja siromaštva

DRŽAVNO MJERILO

Prvo je državno mjerilo siromaštva na kojemu se obično temelji službena statistika. Te brojke Townsend izražava na baznoj stopi socijalne pomoći.

Sve one koji su ispod te razine smatra se siromašnima, dok su oni koji imaju prihod između 100 i 139% socijalne pomoći na rubu siromaštva.

MJERILO SIROMAŠTVA PREMA RELATIVNOM PRIHODU

Druge definiciju siromaštva Townsend naziva mjerilom siromaštva prema relativnom prihodu. Temelji se na ustanovljavanju onih kućanstava čiji je prihod manji od prosjeka za kućanstva istog sastava. One koji primaju 50% ili manje od prosjeka određuje kao siromašne, a one koji dobivaju 80% ili manje kao one na rubu siromaštva.

410

RELATIVNA DEPRIVIRANOST

Townsend tvrdi da se siromaštvo može objektivno definirati i dosljedno primjenjivati jedino u okviru pojma relativne depriviranosti. On tvrdnju opravdava time da društvo određuje potrebe ljudi: npr. ono određuje, uvjetuje čak i potrebu za hranom.

Društvo također određuje koje su namirnice na raspolaganju i svojim kulturom utječe na način potrošnje. Proučava...

Npr. čaj je prehrambeno bezvrijedan, ali je u Britaniji psihološki i društveno bitan.

Townsend dokazuje da siromaštvo uključuje nemogućnost sudjelovanja u prihvaćenim društvenim aktivnostima koje se smatraju normalnim, npr.

posjećivanje rodbine, proslave dječjih rođendana, odlasci na godišnji odmor.

Izjednači su deprivirani oko sebe ne mogu prihvatiti čak ni najjeftiniji oblik takvih aktivnosti.

INDEKS DEPRIVIRANOSTI

Kako bi svoju definiciju siromaštva mogao operacionalizirati, Townsend je uveo Indeks depriviranosti. Taj je indeks pokrivaio ukupno 60 specifičnih tipova depriviranosti vezanih za kućanstvo, prehranu, grijev, odjeću, kućanske aparate, uvjete stanovanja, uvjete i raznovidne društvene aktivnosti. Iz tog je popisa izdvojio 42 stavke za koje je smatrao da su relevantne za cjelinu stanovništva i izračunao postotak stanovništva koji ih nema.

Svako kućanstvo dobilo je rezultat na indeksu depriviranosti. Što je veća bila ustanovljena depriviranost kućanstva, rezultat je bio viši.

Tvrdio je da je ustanovio prag za razinu prihoda ispod kojega količina depriviranosti naglo raste. Taj je prag bio približno 150% osnovne socijalne pomoći.

KRITIKA PRVIH TOWNSENDOVIH ISTRAŽIVANJA

David Pichaud dovodi u pitanje mišljenje da su izostanak nedjeljnog okupljanja obitelji ili to što ne jedu uvijek meso ili kuhane obroke nužno povezani s depriviranosti. To može biti odraz socijalnih i kulturnih razlika.

Problem na koji nailaze svi znanstvenici koji se bave siromaštom jest kako ustanoviti točku na kojoj se može povući granica siromaštva.

Riješiti ono što Townsend naziva siromaštom značilo bi stvoriti jednolikost ponašanja. Townsend nije pokušao otkriti što je dovelo do toga da ljudi imaju visoke rezultate na njegovu indeksu depriviranosti - odabir ili nedostatak novca.

LONDONSKO ISTRAŽIVANJE

U novom istraživanju (1985/86) Townsend je razlikovao materijalnu i društvenu depriviranost. Materijalna depriviranost uključivala je oskudicu hrane i odjeće, depriviranost u pogledu stanovanja i stambenih uvjeta, depriviranost u pogledu okoliša te depriviranost na radu.

Društvena depriviranost obuhvaćala je odsutnost prava na zaposlenje, depriviranost obiteljske aktivnosti, nedostatnu integriranost u zajednicu, nedostatno sudjelovanje u društvenim institucijama, nedostatnu raznovidnost i obrazovnu depriviranost.

U londonskom su istraživanju Townsend i drugi razlikovali subjektivnu i objektivnu depriviranost.

108
APSOLOTNO / RELATIVNO SIROMAŠTVO

Znaštvu se opire o tome treba li siromaštvo mjeriti u APSOLUTNOM ili RELATIVNOM smislu.

Mjerice apsolutnog siromaštva počiva na pojmu sredstva nužnih za život. ljudi su siromašni ako nemaju sredstva za život dostojan čovjeka.

Teorijom koncepte relativnog siromaštva forsira da se definicija mora odnositi na mjerni određenog društva u određenom vremenu.

Apsolutno siromaštvo se često naliva: SIROMAŠTVO NA RUBU OPSTANKA.

to znači da oni koji primjenjuju apsolutna mjerni obično ograničavaju siromaštvo na materijalnu depriviranost.

Budžetski standardi i siromaštvo

109

Uobičajeni pristup mjerenju siromaštva jest primjenom tzv. budžetskih standarda.

Posljedni je izračunavanje cijene onih potrepština koje se smatra mjerko potrebnima da bi se pojedinac ili obitelj izvukli iz bijede.

SEEBOHM ROWNTREE - trendovi u siromaštvu

Metoda koju je Rowntree primijenio za definiranje ili mjerenje siromaštva bliska je primjeni apsolutne materijalne definicije sredstava nužnih za preživljavanje u Britaniji.

Rowntree je proveo istraživanje siromašnih obitelji u Yorku 1899. i granicu bijede odredio je na temelju minimalnog jednog novčanog iznosa potrebnog da obiteljima omogući pribavljanje potrepština potrebnih za zdrav život.

Prema tom mjerilu, 33% anketiranog stanovništva živjelo je u bijedi.

Uz pomoć stručnjaka Rowntree je sastavio prehrambenu tablicu koja osigurava minimalnu primjernu prehrambenu vrijednost i na temelju nje odredio najmanju količinu novca potrebnu za hranu.

A

JONATHAN BRADSHAW, DEBORAH MITCHELL i JANE MORGAN - koncept budžetskih standarda

Oni smatraju da je metoda budžetskih standarda korisna jer joj je u središtu koliko novca treba za osnovna socijalna pomoć. Ona socijalizma omogućuje procijeniti mogu li razine socijalne pomoći zadovoljiti potrebe ljudi.

Stručnjaci temelje na tome kako ljudi uistinu troše novac, a ne na tome što stručnjaci misle kako bi ga trebali trošiti.

Bradshaw dokazuje da njegova razmatranja pokazuju kako su ljudi koji žive na socijalnoj pomoći siromašni, od drugih članova društva.

Ostali je razlikovao prema dvjema razinama prihoda:

- one koje imaju skroman ali dovoljan proračun
- i one koje imaju nizak proračun.

EVALUACIJA

Pete Alcock dokazuje da se metoda budžetskih standarda ili odvajanja na mišljenje stručnjaka o tome što čini odgovarajući proračun ili pretpostavlja da će netko tko vidi dokaze nedovoljnosti jednog proračuna prepoznati da je siromašan.

RELATIVNO SIROMAŠTVO I DEPRIVIRANOST

Siromaštvo definiraju i mjere u skladu sa standardima specifičnim za određeno mjesto u određeno vrijeme.

U svijetu koji se brzo mijenja, definicije siromaštva koje se temelje na relativnim mjerilima stalno će se mijenjati.

Proizvodi i usluge poput tople i hladne tekuće vode, hladionika i perilice posuđa, liječničke i stomatološke skrbi, redovitog školovanja i motornih vozila sve manje postaju ili su prestali biti luksuz i postali su najprije osnovne, a zatim i nužne potrebe.

Kraj

Finis

Marksistički pristupi

Marksistički se sociolozi slažu da su etničke manjine u kapitalističkim društvima u lošijem položaju. Međutim, ne slažu se da u Britaniji čine potklosu.

STEPHEN CASTLES I GODULA KOSACK - rezervna armija rada

Loš odnos prema useljenicima potječe u konačnici iz potrebe kapitalističkih društava za rezervnom armijom rada: da bi se troškovi za plaće smanjili, nužno je imati više radne snage.

Nakon II. svj. rata, kapitalistička su društva iscrpila domaću rezervnu armiju rada, npr. žene su se sve više zapošljavale. Zato su se kapitalističke zemlje u Europi okrenule radu migranata i useljavanju kako bi dobile pričuvan izvor jeftine radne snage koju će eksploatirati uz profit.

ANNIE PHIZAKLEA I ROBERT HILES - klasni razdor

Ističu da se o radničkoj klasi može govoriti i u svjetlu podjela prema radu i kvalificiranosti. Žene iz radničke klase prodaju svoj rad za nadnicu, onako kako to čine i muškarci iz radničke klase, no za razliku od muškaraca one obavljaju i neplaćeni rad kod kuće.

Smatraju da se radnička klasa ne dijeli na dva dijela, nego je podjeljena na mnoge dijelove na temelju rada, kvalifikacije i etničke pripadnosti.

* SIROMAŠTVO I SOCIJALNO ISKLUČENJE *

- UVOD

- DEFINICIJA I MJERENJE SIROMAŠTVA

- SOCIJALNO ISKLUČENJE

- SLUŽBENA STATISTIKA SIROMAŠTVA

- INDIVIDUALISTIČKE I KULTURNE TEORIJE SIROMAŠTVA

- POTKLASA I SIROMAŠTVO

- KONFLIKTNE TEORIJE SIROMAŠTVA

- SIROMAŠTVO I SOCIJALNO ISKLUČENJE - RJEŠENJA I VRIJEDNOSTI

Uvod

Riječ SIROMAŠTVO upućuje na to da pojedincima ili skupinama koji su siromašni treba pomoć kako bi se njihovo stanje promijenilo. Upravo, govoreći, siromaštvo se smatra nepoželjnim društvenim problemom za koji bi se moralo naći rješenje.

1. Prvi korak u rješavanju problema jest ustanovljavanje problema
za to je potrebna "DEFINICIJA".

2. Drugi je korak procijeniti razmjere problema. To podrazumijeva NAČIN
NAČINA MJERENJA.

3. Kada se problem ustanovi, definira i izmjeri, sljedeći je korak
otkrići što ga uzrokuje.

8. ETNIČKE MANJINE NA TRŽISTU RADA U STRATIFIKACIJSKOM SUSTAVU

Diskriminacija na tržištu rada

Najjednostavnije objašnjenje lošijeg položaja etničkih manjina u zapošljavanju jest da je on posljedica rasizma i predrasuda poslodavaca. Poslodavci diskriminiraju etnički * manjinske skupine odbijajući zapošljavanje, njihovim zapošljavanjem na slabije plaćanim i lošim poslovima te odbijajući promaknuća.

Etničke manjine kao potklasa

Britanski i američki sociolozi smatraju da etničke manjine tvore potklasu. Prema jednom, potklasa je fenomen, a prema drugima strukturna značajka društva.

CHARLES MURRAY - Losing Ground

Charles Murray je ustvrdio da se u SAD-u razvila crnačka potklasa. Murray je pokazao da se one više uladnih crnaca povlačilo s tržišta rada jer nisu htjeli raditi. Sve je više bilo samopromotivnih roditelja crnaca koji nikad nisu otkrili brak. Murray je smatrao da te promjene nisu posljedice siromaštva i nedostatka mogućnosti. Pravi razlog promjena ponašanja Murray je vidio u socijalnoj pomoći. Zbog pomoći obitelji s uzdržavanom djecom mnogi su muškarci izgubili poštaj za rad kako bi prebrinili obitelj, a majke su mogle same uzdržavati djecu.

WILLIAM JULIUS WILSON - Istinski deprivilirani

Wilson tvrdi da su crnci i Hispanci iz siromašnih četvrti postali potklasa zbog sila na koje nisu mogli utjecati. Nedade na koje nailaze urbani crnci i Hispanci imaju povijesne korijene i otvorili su teškoće koje i dalje otežavaju bijeg iz geta.

Wilson kaže: "Potklasa postoji uglavnom zbog velikih i štetnih promjena na tržištu rada, te prostorne koncentracije kao njihove posljedice, kao i zbog izolacije takvih područja od najbogatijih dijelova crnačke zajednice.

POTKLASA U BRITANIJU

Neki su sociolozi ustvrdili da postoji britanska potklasa, sastavljena uglavnom ili gotko od etničkih manjina. Ti su sociolozi smatrali da su tu potklasu sivojzute strukturne. Potklasa se sastoji od onih koji su u lošijem položaju na tržištu rada. Uz nedostatke vještine i kvalifikacije moguće je da se suočavaju i s predrasudama i diskriminacijom. Te poteškoće najčešće imaju žene i etničke manjine i zato se oni najčešće nalaze u potklasi.

JOHN REX I SALLY TOMLINSON - potklasa u Birminghamu

Pokazali su da su useljenici u Britaniju iz Novoga Commonwealtha odlazili u Britaniju uglavnom radi toga "da popune manjak u manje kvalificiranim i manje privlačnim poslovima u proizvodnji kao i na manje kvalificiranim poslovima u uslužnom sektoru". Tijekom 1950-ih i 1960-ih Britanija je imala manjak radne snage pa se rješavalo poticanjem useljavanja. Taj je manjak bio osobito izražen u poslovima koji nisu zahtijevali posebne vještine.

Rex i Tomlinson misle da u Britaniji ne postoji jedno nego dva različita tržišta rada. Primarno tržište rada sastoji se od poslova s visokim plaćama, dobrim uvjetima rada. Sekundarno tržište rada sastoji se od poslova s niskim plaćama, lošim uvjetima rada, malom sigurnosti radnog mjesta.

Rex i Tomlinson misle da ne rade svi pripadnici etničkih manjina na sekundarnom tržištu rada.

Ustvrdili su da su skupine etničkih manjina bile gustavije u lošijem položaju u usporedbi bijelcima iz radničke klase i da su stvarali vlastite organizacije i postale zapravo zasebna, neprivilegirana klasa.

ZAPAD I NJEGOVI "DRUGI"

Edward Said objašnjava kako je Zapad razvio diskurs u kojemu je Istok bio prikazan stereotipno i uglavnom negativno. Istok se smatralo za opasnim, egzotičnim, ali i manje racionalnim u usporedbi sa Zapadom. Istok je za Zapad bio "drugo" te tako utvrđivao vlastiti osjećaj superiornosti. Budući da zapadnjački društveni znanstvenici i političari tvrdili kako Istok razumiju bolje od samih Istoknjaka, mogli su tvrditi i to da mogu njima bolje upravljati - te donositi odluke koje su u njihovom interesu - no što mogu oni sami. Tako su mogli opravdati kolonijalizam.

Ali Rattansi - "POSTMODERNI" OKVIR

DECENTRIRANJE I DEESENCIJALIZACIJA

Prema Rattansiju, ključni element u svakom postmodernom okviru mora uključiti decentriranje i deesencijaliziranje subjekta i društvenoga.

DECENTRIRANJE SUBJEKTA za Rattansija znači odbacivanje stajališta da ljudi imaju jaku neupitnu osjećaj identiteta. Ljudi nisu posve sigurni tko su i obično imaju zbirkave, neodređene i katkada proturječne identitete.

DEESENCIJALIZACIJA podrazumijeva odbacivanje uvjerenja da društvo i čovjek imaju neke bitne ili neproizmjenjive značajke. Podrazumijeva odbacivanje marksističkog stajališta da se ova društva može razumijeti prema načinu proizvodnje.

U skladu s uvjerenjem u moć razuma, modernisti dijele ljude u skupine. Postmoderni okvir mora uništiti podjelu ljudi u rase, etničke skupine ili nacije.

ETNICITET I PREDSTAVLJANJE

Etnicitet se u postmodernom okviru ne podrazumijeva u apsolutnom smislu, nego kao dio kulturne politike predstavljanja. Predstavljanje uključuje izgradnju i stalno ponovno stvaranje etničkih identiteta putem proizvodnje slika i pripovijesti u vizualnim tekstovima popularne i visoke kulture.

Predstavu etničkih skupina ljudi rabe radi otjecanja prednosti pred drugim skupinama. Idejom etniciteta služe se kako bi potvrdili nadmoć.

ili vlast nad drugim skupinama. Katkada se razlike među skupinama nastoje prikazati kao razlike među biološkim rasama, a ne kulturnim etničitetima. Taj proces Rattausi naziva RACIJALIZACIJOM.

Kenan Malik - KRITIKA POSTMODERNISTIČKIH TEORIJA

Već oštro kritizira postmoderne pristupe rasi i ne slaže se o tvrdnjom da je moderna odgovorna za rasizam. Tvrdi da se rasizam može najbolje napasti tako da se ožive meka od nacije us kojima počiva moderna. Smatra da je primjena univerzalnog načela poželjnija od priznavanja i otkrivanja različitosti ljudskih skupina.

KRITIKA DRUGIH TEORIJA

Malik kritizira Baumanovu tvrdnju da je holokaust bio proizvod moderne. Ako se ikome može pripisati krivnja za holokaust, tada je to nije kapitalizmu nego rasizam. Zbog nejednakosti što ih proizvodi kapitalizam, neki ljudi mogu početi o drugim rasama, misliti da su inferiornije, no to uje isto kao reći da je rasizam proizvod znanosti i razuma.

Prosvjetiteljska je filozofija prva smatrala da ljudi mogu biti jednaki, barem u teoriji, njezini su ožjevi bili osloboditi ove ljude.

Malik ne misli da moderna automatski potiče ljude na usporedbu s drugim te da se tako razvija rasizam.

Ne može se reći da zapadnjaci već stoljećima nezapadnjake smatraju "drugim" u isto vrijeme. Zapadnjački pogledi na druge ljude vezani su za specifične kontekste i okolnosti.

IZVORI RASIZMA

Sam Malik objašnjava rasizam sukobom između prosvjetiteljskih zamisli i društvenih odnosa što ih proizvodi kapitalizam.

Tako je francuski filozof Rousseau 1770. pisao o različitostima između prirodne nejednakosti i moralne ili političke nejednakosti. Dok je prvi tip nejednakosti prirodan, drugi tip stvaraju ljudi i on odražava i privilegije i predrasude.

U drugom nastojanju neki su smatrali da su brikulturni, no većina je smatrala da su u kulturnom smislu više Britanci nego išta drugo.

ANALIZA ISTRAŽIVANJA

Velika većina skupina za sebe uopće ne misli da pripadaju nekoj etničkoj manjini.

- Na tek manjina u svim skupinama, osim Kinca, nije za sebe mislila da su Britanci. Hodod očekuje da je etnički identitet, više vezan za to "kome se pripada" nego li za stvarnim porijeklom ljudi.

ZAKLJUČCI

Hodod i drugi zaključili su da etnički identitet ipak nije neki primordijalan ziga udoban na pojedinca, nego plastična i promjenjiva značka pripadnosti. Etnički identitet je proizvod više sila: društvenog inključenja i isporajja.

106 Moderna, postmoderna, rasizam, etnicitet i identitet

Neki su sociolozi optužili modernu da je uzrokovala rasizam. Smatraju da prosvjeteljska vjera u razum nije uimalo ugrozila rasistička uvjerenja i da je moderna zapravo obrabila rasizam.

Iygmunt Bauman - MODERNA I HOLOKAUST

KAKO JE MODERNA UZROKOVALA HOLOKAUST

U knjizi "Moderna i holokaust" Bauman dokazuje da je holokaust bio proizvod moderne. Masovno istrebljenje Židova u nacističkoj Njemačkoj nije bilo tek posljedica antisemitizma. Veze između moderne i holokausta imaju mnoge oblike:

1. Holokaust je bio proizvod moderne, birokratske racionalnosti. Njemačka birokracija (osobito SS) dobilo je zadatak ukloniti Židove. Ići su ući nastojali obaviti tehnički najdjelotvornijim sredstvima. Masovno istrebljenje prihvaćeno je jednostavno zato jer je to bio tehnički najdjelotvorniji način da se Židove ukloni iz Njemačke.

2. Svjedočenja preživjelih žrtava holokausta upućuju na to da većina pripadnika Njemačke birokracije nisu bili duševno poremećeni sadisti. Bili su, čini se, razmjerno uormalne osobe. Mogli su ousljedovati u tako užasnim postupcima zato jer ih za to ovlastili njihovi nadređeni.

3. Moderna se temelji na postojanju nacija-država jasne granice. U evropskim se državama Židove smatralo "unutrašnjim strancima".

4. Masovno istrebljenje Židova opravdalo se time da će se tako ujedinjeno društvo poboljšati.

Bauman misli da postmoderna smanjuje izgube za događaje kakav je bio holokaust. On okara neće mogućnost za suprotstavljanje raznim porocima vjerojatnost federacije raznolikosti.

David Goldberg - RASISTIČKE KULTURE

PREDMODERNA I MODERNA DRUŠTVA

Pokazuje da u predmodernim društvima rasizam nije postojao. Izraz "rasa" počeo se rabiti tek u 15. st. a postao je važan tek s razvojem moderne.

'Moderni projekt' razumije kao širok polet društveno-intelektualnih tradicija.

Ljudi nisu više o sebi mislili kao o božjim podanicima nego kao o racionalnim, neovisnim pojedincima koji se podvrgavaju jedino razumu. Razvili su jak osjećaj identiteta, osjećaj koji se razvio iz liberalizma.

Goldberg dodaje da s liberalnog stajališta razlike među pojedincima nemaju nikakve utjecaja na njihovu moralnu vrijednost, a otuda ne bi smjelo biti nikakvih razloga ni glede zakonskog ili političkog statusa pojedinca.

LIBERALI I RASIZAM

Goldberg pokazuje da je uopisak na razumnosti ljudskog roda podrazumijevao usporedbu o onim ne-razumnim. Usporedno s razvojem kolonijalizma, zapadni, racionalni liberali počeli su druge ljudske skupine smatrati u manje razumne ili nerazumne. Prema glavnim liberalnim idejama moderne, smatralo se da ljudi imaju prava. Tako 18. st. Francuska i Američka revolucija dokazivale i branile prava američkih i francuskih građana. No budući da su se ta prava odnosila samo na neke skupine, uvjerenje o tome da ljudi imaju prava nije zaštitilo ubijelce od rasizma.

McCrone smatra da je nacionalizam u BiH više civilne nego etničke prirode. Neonacionalizam se mora razumjeti kao prilagodljivu ideologiju s mnogo aspekata koja pitanja identiteta povezuje s pitanjima ekonomske i kulturne moći.

4) Postkomunistički nacionalizam

McCrone pokazuje da je u uvjetima velika nezadovoljstva komunističkim režimima nacionalizam postao sredstvom oporbe komunizmu.

Roger Brubaker razlikuje 3 tipa postkomunističkog nacionalizma:

1) DRŽAVA KOJA NACIONALIZIRA jest oblik nacionalizma u kojem država često mora pokušati svoje građane uvjeriti u zajednički identitet.

2) NACIONALNE SU MANJINE skupine koje su privremeno primarno drugoj, često susjednoj državi. (U Rumunjskoj živi znatna mađarska manjina i obratno)

3) NACIONALNE DOMOVINE su teritorij o kojima se identificiraju ljudi koji smatraju da pripadaju određenim nacionalnim etnicitetima.

McCrone smatra da⁵⁸ Jugoslavija nije uspjela izgraditi kao državu koja nacionalizira jer se pravilo ljudi osjećalo Jugoslavenima. Jugoslavenima su se smatrali, članovi, Saveza, komunisti i djeca iz mješovitih brakova, no većina ljudi se nije tako osjećala. Zato je postojao čvrst temelj za uspostavu etničkih domovina s neovisnim državama.

104

Robin Cohen - BRITANSKA NACIONALNOST I IDENTITET

Smatra da nije jasno što znači biti Britanac. Pokazuje da je britanski identitet u mnogim pogledima neodređen i nejasan. Smatra da možemo doći do starijeg značenja riječi "Britanac" tako da razmotrimo granice koje Britanci dijele s drugima. Cohen uobroja 6 granica:

1) Keltška granica. Keltška granica uključuje Irce, Velšane i Škote.

Unionisti Sj. Irske mnogo se više identificiraju s Engleskom nego Republika Irska. Građani Republike Irske mogu slobodno putovati u UK i glasovati na britanskim izborima. Za Engleze je Keltška granica "bliska ali neeksplicitna unutarnja granica."

2) Dominioni. Neki aspekti engleskog i britanskog identiteta vezani su za povijest kolonizacije. Mnogi bijeli Britanci naselili su se u dominionima poput Kanade, N. Zelandu, Australije, Južne Afrike i Rhodesije. Sve su te zemlje otkle nezavisnost i barem u nekom povijesnom trenutku u njima su vladali bijeli naseljenici iz Britanije.

3) Carstvo i Commonwealth. Britansko Carstvo nije zanimalo samo vojne pobjede i usvajanje političke vlasti u drugim zemljama. Ono je također nastojalo uspostaviti kulturnu i nacionalnu radnju "svjestikih razmjera: carstvo u kojem sunce nikad ne zalazi".

4) Atlantska veza. Britaniju i SAD povezuju povijesne veze. Ne samo što je Amerika bila britanska kolonija nego su mnogi Amerikanci potomci britanskog emigranata. Premda su SAD kulturno vrlo raznolike, wasep kultura - kultura bijelih anglosaksonskih prote - ostaje ujezinom najutjecajnijom kulturom. Engleski je u SAD i dalje glavni jezik.

5) Britanija i Europa. Političke veze Britanije s Europom kroz EU tješnje su od vjez s SAD, i dok se stariji Britanci najčešće opiru idiji o tjeđnjol europskoj integraciji s mladima je drugačije. Može se reci da su neki kuladi Britanci dje bježi više evropsa identitetu.

6) Stranci. Granica između Britanaca i "stranaca" manje je jasna od drugih granica. Održanje britanskog identiteta poeviz zapravo uo definiranju nekih skupina kao "druđih", ljudi koji ne pripadaju, koji nemaju pravo biti Britancima.

Tariq Hoodood - NOVI ETNICITETI I IDENTITETI (105)

ISTRAŽIVANJE METODOM INTERVJU

U knjizi "Promjene etničkih identiteta" Hoodood izvještava o istraživanju metodom polustrukturiranog i grupnog intervjua na 44 Britanaca karipskog i južnoazijskog podrijetla. Intervjui su vodeni '93. a odnasil su se na pitanja poput obiteljskog života, religijskog uvjeravanja i identiteta.

U svojem istraživanju, Hoodood je među britanskim stanovništvom ustanovio niz različitih identiteta. Ustanovljene su znatne razlike u pogledu važnosti koja se pridaje religiji, etničkom podrijetlu i britanskoj pripadnosti. Većina ispitanika karipskog podrijetla mislila je za sebe da su crnci. Neki su ispitanici izjavili kako se osjećaju Britancima, ali da razliku umanjuje taj osjećaj. Jedan je rekao: "Pokušavamo živjeti kao Britanci, ali nismo prihvaćeni kao Britanci. Ako si crnac, ne prihvaćaju te kao Britanca pa makar živio tu još sto godina. Za bijelce to uisane Britanac".

Većina pripadnika prvog naraštaja južnoazijaca imala je jak osjećaj pripadnosti društvu u kojemu su odrasli i sebe su smatrali muslimanim građanima koji poštuju zakon i koji žive u blizi s britanskim društvom, ali da se od njega kulturno razlikuju.

Nacionalizam

VAŽNOST NACIONALIZMA

Stuart Hall kaže kako su dva najveća diskursa modernog doba liberalizam i marksizam, navela ljude da očeđuju ne oživljavaju, nego postupno nestajujuje nacionalističkih strasti. Mnogi smatraju da u posljednjim desetljećima nacionalizam usque oživio. Pojedinci se više identifikiraju sa svojim nacijom nego što je bilo kopom drugim stupinam.

DEFINICIJA NACIONALIZMA

Benedict Anderson smatra da je nacija izmišljena politička zajednica - izmišljena kao inherentna, ograničena i suverena:

- 1) IZMIŠljena je zato jer se većina pripadnika tak i male nacije nikad ne vide ili ne čuju, a ipak misle da pripadaju istoj zajednici.
- 2) OGRANIČENA je stoga što nacije uključuju neke ljude za koje se smatra da joj pripadaju, a druge uključuju kao autozjdere.
- 3) SUVERENA je zato jer nacionalizam teži ili veliča nezavisnost i samoupravljanje za neku skupinu ljudi.

Anderson tvrdi da su rasizam i nacionalizam prve, različiti pojmovi:

1. Rasizam se temelji na uvjerenju o vječnom ončšćenju. Prema njemu, pojedine skupine ljudi imaju nepromjenjiva, biološka obilježja.
2. Nacionalizam, na drugoj strani, ne smatra da pojedinci moraju pripadati određenoj skupini ljudi. Može se postati članom neke nacije, ali nije moguće postati pripadnikom rase kojoj pojedinac izvorno ne pripada.

Rasizam i nacionalizam su slični jer oba zastupaju prirodnu podjelu objektivnog stvarnostišta u zasebne skupine koje postoje nezavisno o klasnim odnosima.

U djelu „Sociologija nacionalizma“ David McCrone potanko izlaže sociološke teorije nacije

GRADANSKI I ETNIČKI NACIONALIZAM, DRŽAVA I NACIJA

McCrone svoju analizu započinje razlikovanjem građanskog nacionalizma i etničkog nacionalizma. U građanskom su nacionalizmu nacionalistički osjećaji vezani za pripadnost određenoj državi. Tako u SAD-u mnoge različite etničke skupine do razne mjere imaju osjećaj odanosti naciji. Vežu se ih zajedničko državljanstvo, a ne zajedničko etničko porijeklo.

→ Nacija je zapravo politička i upravna jedinica, ali ljudi mogu imati osjećaj nacionalnog identiteta koji se ne podudara s političkim granicama.

→ Nacije bez države ne moraju uvijek imati čvrst etnički identitet.

McCrone razlikuje 4 tipa nacionalizma

1) Nacionalizam i razvoj moderne nacije - države

Taj tip nacionalizma povezan je s razvojem nacije - države u zapadnjačkom društvu. (UK, Francuska i SAD). Taj se tip nacije - države općenito smatra proizvodom modernog doba. Nacija - država počela se roditi sa slabljenjem vladajućeg religijskog mišljenja i recim prihvaćanjem svjetovne vlasti.

Neki sociolozi misle da su postojeće etničke podjele odigrale važnu ulogu kao polazište za razvoj nacija - država.

2) Kolonijalizam i nacionalizam

Ovaj tip nacionalizma razvio se u kolonijama i postkolonijalnim društvima. Da bi mobilizirali oporbu kolonijalnim silama kakve su Britanija i Francuska, protivnici kolonijalne vlasti često su se pozivali na nacionalni identitet.

Premda je nacionalizam nastao iz protivljenja kolonijalizmu, često je preuzima isključivo tip državnog ustrojstva i ideologiju nacije - države kolonizatora.

3) Neonacionalizam

Ovaj izraz McCrone upotrebljava za nacionalističke pokrete za nezavisnost u zapadnjačkim društvima bez vlastite države kakve su Baskija, Škotska i Quebec. Obično nastaje u područjima o jakim civilnim društvima, u područjima koja imaju snažno gospodarstvo, u područjima u kojima ljudi imaju višestruke nacionalne identitete.

RASIZAM I MLADI

Vjerojatna poimanje rasistička bijelačka skupina bili su mladi iz newtownske škole. Klase i Odrasli su o pripadnicima etničkih manjina. Mladi nisu imali iskustva etničkih manjina kao predstava ili useljenke, pa su ih često uslovi doživljavati kao autistike koji im uzimaju posao.

Li Chelmsky Wooder su mnogi mladi etničke manjine otkrili: ta nezaposlenost i završila su razmišljali u stereotipima.

Unatoč maloj manjinskoj populaciji, katkada se među etničkim skupinama uslovi sukobi.

I podučavaju u kojima živi, neka klase mladi su često ispoljavali između preveličanog razjaza i diskriminacije. Ičinu je primijetila da pripadnici etničkih manjina imaju lake poteškoće, ali obično su tvrdili da su za to sami krivi. Mladi su po uzoru na svoje roditelje, vjerovali kako je svatko krivac svoje njege.

RASIZAM I STARIJI MLADI

Stariji od 50 god su smatrali da su pripadnici etničkih manjina prejerano bruni te da bijelcima osuzimaju stavove i duge. Etničke su manjine također optužili da organiziraju prostituciju, bave se različitim uslugama i pridaju općem propadanju.

Mnogi su starijnici i otkrili vladu jer je dopustila preveliko useljenje i donijela zakone o diskriminaciji koji su etničkim manjinama dali potkrova koje bijelci nemaju.

* Cashmore je ustanovio da rasizam postoji u svim klasama i u svim dobnim skupinama. Smatra da je rasizam proizvod jednog tipa konzervativizma.

Handwritten signature

ETNICITET, RASA I RASIZAM

Oliver C. Cox razvija jednu od prvih teorija rasizma utemeljenih na marksističkim postavkama. Za Cox-a je sama definicija rase donela pravdu. Etničke su skupine i one društveno različite skupine koje žive u suparničkom odnosu. Etničke skupine mogu se podijeliti na one koje razlikuje fizička kultura i one koje razlikuju "rasa".

Rase su ustanovljene prema fizičkim značajkama.

Prema Coxu, drevne civilizacije nisu poznavale rasizam!

- 1) u staroj Grčkoj ljudi su se dijeli na Grke i barbare
- 2) u starim Rimu glavna se razlika odnosila na građanski status
- 3) Hrišćanska Katolička crkva dijelila je ljude na temelju religioznog uvjerenja na "krišćane i nekršćane"

KAPITALIZAM I RASIZAM

Rasizam je skup uvjerenja koja služe tome da opravdaju i odbrane izrabljivanje jedne skupine od strane druge. Njegovi su izvori u razvoju kapitalizma s njegovom potrebom da sustavno izrabljuje radnu snagu.

Da bi se ostvarila vjerski uvjerenja, prema kojima su svi ljudi jednaki, teško je bilo opravdati ropni rad. Zato je bilo nužno tvrditi da su robnici po prirodi miša, bica i robnici po prirodi. Zbog toga se razvio položaj u kojem jesu.

Prema Coxu, da se kapitalizam nije razvio, svijet možda nikad ne bi bio doživio "rasne predrasude".

Wash. Post
1968

ZAKLJUČAK

U Britaniji je veća obika nejednakosti bijelaca i drugih etničkih skupina u odnosu na Afrikanke i indijske skupine općenito su u boljem položaju nego afrikanke i Bangladeške. U ovim tipovima nejednakosti očite su spolne razlike. Mnogi sociolozi smatraju da je rasizam jedan od glavnih uzročnika nejednakosti.

6. TEORIJE RASIZMA

Psihološke teorije rasizma

FRANKFURTSKA ŠKOLA

Prema nekim teorijama rasizma, rasizam je izrazaka abnormalne manjine stanovništva, a ta abnormalnost, koja uzrokuje rasizam je psihološke prirode. Takva psihološka teorija je razvijena u Frankfurtskoj školi i radovima prijednika ove škole često se primjenjivao interdisciplinarni pristup, a velik je bio i utjecaj Marxove sociologije i psihanalitičkog učenja Sigmunda Freuda.

Prema ovoj školi, autoritarna ličnost utječući razmišljanje u stereotipima, prikriveni sociizam/ divljenje vodi te dijete primenjuje nega stvarnog osobe s autoritarnom ličnošću. Podstiču se onima na vlasti i neprimjetljivi gledaju na one koji to ne čine. Neprimjetljivi su raspoloženi prema ovim skupinama koje su od njih drugacije, utjecajući pripremanje etničkih manjina.

zbog straha od gubitka i djetinjstva bez ljubavi, te ličnosti moraju biti emocionalno hladne prema drugima.

JOHN BOLLARD - frustracija - agresija kao uzrok predrasuda

Tvrdio je da frustrirani postaje agresivan i da toj agresiji mora dati izlasku.

Tijekom socijalizacije roditelji pripremaju djecu da potiskuju osnovne porive i tako nastaje osjećaj frustracije. Međutim da njihov temeljni opstanak ovisi o roditeljima, djeca se ne mogu iskazati na roditeljima. Frustracije se gomilaju i kasnije u životu usmjeravaju na neku drugu, ranjiviju metu.

TEUN A. van Dijk - RASIZAM I NOAK U 1980-ima:

U razdoblju 1985/86. čak 874 teksta govorila su o rasizmu u simfonijskim četvrtima i kojima su sudjelovali pripadnici etničkih manjina i tim su se žancima radile riječi, poput „policijski“, „nabava“, „crnci“ i „rasa“.

Van Dijk je ustanovio da se u novinskim reportažama etničke manjine često povezuju s negativnim ili sukobnim pripadnicima etničkih manjina općenito su se povezivali s negativnim akcijama i neke su ih prikazivali kao žrtve. Na drugoj strani, bijelci su često prikazivali kao žrtve i neke su ih povezivali s negativnim akcijama.

John Solomos: Les 'Buck' - RASIZAM I POPULARNA KULTURA

JOHN BULL: BRITANIJA I BRITANSKO CARSTVO

U prvoj djelu istraživanja kaže se britanskom imperijalnom propagandom. Solomos i Leck definiraju propagandu kao prijetnju idija od vladajućih skupina koje kontrolišu komunikacijska sredstva radi ubjezavanja na primateljeve stavove te pravi i odražava svoj položaj i interese.

Tehnološki napredak u reprodukciji slika potaknuo je golem razvoj oglašavanja i proizvodnje predmeta (kutije za cigarete, razglednice). BRITANSKO CARSTVO slavilo se i na limenke kupaćama sa kexse i kupaćama šigica.

BRITANIJA simbol britanske rase, potječe iz sredine 18. st. bila je tipično povezana s manjama prema Francuzima, Britanija se povezivala s utjecajima kakve su „domofest“, proširenje, jednostavnost.

Uk JOHNA BULLA prvi je put upotrebljen početkom 18. st. John Bull se uvijek prikazivao kao proaktivna borba sa britanske interese u inozemstvu.

PREDSTAVLJANJE NAPOČNOSTI CRNACA U BRITANJI

Početkom 18. st. u javnim medijima se govorilo kako je napočnost crnaca u Britaniji problem. Vidjelo je velika zabrinutost da bi mješanje rase, osobito spolni odnosi crnaca i bijelaca mogli ugroziti britansku kulturu.

Tijekom 18. st. imerijija su se puno bavili težom da u nekim dijelovima Britanije crnci postaju brojniji od bijelaca.

18. st. crnaci ne stanovništvo prikazivalo kao „kradljivce socijalne države“. Neki su se kao lenjivci koji su u Britaniju došli iskoristiti njezin dječji socijalni sustav, a završili su ništa doli.

MULTIKULTURALITAH T. MENJESKE SIKKE

Držito je važna promjena u veći: uporaba multikulturalnih slika. Tako se Pepsi Britanci izokapljiva kompanija britansk Airways reklamirala oglašom na kojem su jedna pobjra i stajale dionika nevjesta u bijeloj vjenanici i indijska nevjesta u crvenom samju. U sliki stajao tekst: "Tako smo mi - tuje - paži: nepot dijel?"

No najpoznatije i najkontroverznije reklame objavljuje talijanski proizvođač dječje **Benetton**.

Njegova poruka jednostavna je: djelatnici jedino ako imkazuje popuni razum i razum.

→ Solomon: boga male da uka žike u sredjina mogu djelovati uznemirujuće i poticu
raznoliku i raznostranost

5. NEZEMNAYOSI RHENI ETNICKIH GRUPPA U BRITANII

~~GRPOŠLIVNOST I ZARAD~~

U svim drugim skupinama kobilica je ~~nađeno~~ ~~muskara~~ na nemogućim prilikama bilo
vrste. ~~Nađeno~~ ~~nađeno~~ od ~~splošno~~ a ~~nađeno~~ ~~nađeno~~ ~~nađeno~~ ~~nađeno~~ muskara
~~nađeno~~ ~~nađeno~~ ~~nađeno~~

Velike su razlike i među ženama iz različite stranke. Među njima posebno naglo se povećao udio onih u skupini stručnjaka i naučnika.

*Kinezi: Izmeradje da gore iz svih etnickih manjina u zemlju Indoneziji/Bangladešant zaraduju više od belgijaca

STANOVANJE

Radnici, uglavnom, afrikanjske porijekla na manualnim radnim mjestima su "casce" bili glavna granica tj. kucni rad onih na nemanualnim radnim mjestima.

Kućanstva pripadnika etničkih manjina bila su razgranata. Sve etničke manjine često
pobornici. Sve u podučjima imaju nezaposlenosti.

Jane Lakey ne zadržava da kućarstva činičnik majmna ne koristi od beldad ne samo u pogledu četvrti i uvjeta stanovanja, nego su i u nepovoljnim položaju

* KULTURNI RASIZAM

Richardson ga definira kao "skup kulturalnih ideja, uvjerenja i argumenata koji prave pogrešne pretpostavke o sposobnosti i sposobnostima rasnih skupina."

Pojedincu može qajiti rasistička uvjerenja no to će biti primjer kulturnog rasizma jedino ako su ta uvjerenja široko prihvaćena → KULT. RAS.

* RASIJALIZAM

Neki sociolozi prave razliku između rasizma i rasijalizma. John Rex opisuje rasijalizam kao "proces odvajanja i razdvajanja različitih rasnih skupina u rasijalizam, uključujući postupke i rasizam, ali, tiče se samo onog što ljudi misle."

* INSTITUCIONALNI RASIZAM

(~~rasizam~~)

Glenn Smelser i Hamilton definirali su rasizam kao "utemeljene odluke i politički izbori na rasnim kriterijima u svrhu podčinjavanja više rase skupine i održavanja kontrole nad tom skupinom."

Neki su sociolozi definirali institucionalni rasizam definirali kao "dominaciju bijelaca nad crncima i ona je primjenjiva na rasne skupine."

I u Britaniji se ovaj institucionalni rasizam upotrebljava na različite načine. David Johnson razmatra stalnih načina uporabe izraza "institucionalni rasizam"

(1) Verzija urota nastaje kad oni koji su na položajima moći u javnim institucijama aktivno diskriminiraju rasne skupine.

(2) Strukturalno marksističko gledište o institucionalnom rasizmu ne ovisi o postojanju općih predrasuda i diskriminacije. Smatra da rasizam nastaje kao posljedica određene politike, neovisno o uvjerenjima koje stoji iza nje.

(3) Objašnjenje institucionalnog rasizma kao peramjeranih posljedica osobito je upečajivo. Institucije u društvu mogu voditi do rasne diskriminacije i nejednakosti kao posljedice provedbe politike koje nisu bile namijenjene kao rasističke.

(4) U kolonijalnoj verziji institucionalnog rasizma, smatra se da instit. rasizam može biti posljedica uloge u kojoj jedna rasa ili etnička manjinska skupina stupa u društvo.

(5) Politički oportunizam. "Institucionalni rasizam" ne nastaje, toliko iz predrasuda koliko iz filaka demokratskog procesa. Budući da je "glavni cilj" ovih političara pobijediti na izborima, političke će skupine nastojati

KRITIKE POJMA INSTITUCIONALNOG RASIZMA

Pobert Miles smatra da institucionalni rasizam čine prakse institucionalizirane koje utječu u nepovoljan položaj pojedinih rase i skupine.

Osobito kritizira praksu prema kojoj je institucionalni rasizam jednostavno ono što bijeli ljudi čine!

INSTITUCIONALNI RASIZAM - ZAKLJUČAK

Neki sociolozi dize da nejednakost među etničkim skupinama dokazuje postojanje institucionalnog rasizma. Npr. ako pripadnici afričkarske skupine postižu slabiji uspjeh u britanskom obrazovnom sustavu nego druge skupine, to se smatra jasnim pokazateljem da britansko društvo pati od institucionalnog rasizma.

Ako rasizam nije ni u zakonima, već u uvjerenjima ili postupcima pojedinaca i ako je, jednostavno ishod pojedinih politika, tada je dokaz nejednakosti jedini dokaz kojim se može potvrditi postojanje institucionalnog rasizma.

Rasizam i isak (37)

Novinski mediji igraju važnu ulogu u oblikovanju stavova prema rasama i etnicima, kao cjelini te u stvaranju obrazovnog kulturnog rasizma.

PAUL HARTMAN I CHARLES HUSBAND - Rasizam i isak, 1965-1970.

Članci koji su spominjali rasu u Britaniji najčešće su govorili o useljavanju, zločinima, kriminalu, zakonodavstvu i diskriminaciji.

Na temelju analize sadržaja tih tekstova ustanovili su da su mnogi sadržavali riječi koje upućuju na nasilje ili zločin. U oko 110% tekstova pojavile su se riječi kao „umorsti“, „ubiti“, „opasiti“, „svadati“, „prijetiti“.

Asocijacija su mnoge novine u svojim uvodnicima izražavale protivljenje rasizmu, davati su ostavljati negativnu sliku etničkih manjina. Pozitivnih priča o rasnim manjinama bilo je malo.

Bojane „seljake“ u cjelini nije prikazivao kao osnovni dio britanskog društva. Isak je i dalje stvarao sliku Britanije kao bijelacog društva, u kojem se bojeno stanovništvo smatra problemom ali kao nešto čudno.

UZROCI ETNIČKOG SUKOBA

Brown razlikuje 2 glavna tipa objašnjenja etničkih sukoba: SISTEMSKI, DOMAĆI i PERCEPTUALNI.

Prema SISTEMSKOM objašnjenju etnički sukob nastaje iz prirode sustava sigurnosti u kojima djeluju etničke skupine. Čest sistemski uvjet prije nego što sukob uopće može zbiti jest da skupine žive blizu.

Sukob može nastati i kad je teško utvrditi kolike su ofenzivne, a kolike defenzivne moće potencijalnog protivnika.

DOMAĆA OBJAŠNJENJA etničkog sukoba odnose se na čimbenike kakvi su učinkovitost država u zadovoljavanju potreba njihovih birača utjecaj nacionalizma na međuetničke odnose te utjecaj demokratizacije na međuetničke odnose.

Brown smatra da se nacionalistički osjećaji bude u okolištima, kad se ljudi osjećaju opasno jer smatraju da nemaju jaku državu koja bi ih štitila.

PERCEPTUALNA OBJAŠNJENJA odnose na način na koji se etničke skupine međusobno doživljavaju. Mrtovi i krivotvorane povijesti, koje izobličavaju i demoniziraju pripadnike druge skupine, mogu povećati neprijateljstva. Brown ističe primjer Hrvata i Srba.

"Srbi vole za sebe da su hrabri branitelji Europe, a za Hrvate da su ratoborni razbojnici. Hrvati sebe doživljavaju kao junačke žrtve Hlačujsa, a Srbi kao Hlačetlje po prirodi."

ZAKLJUČAK

Brown zaključuje da je vjerojatnost etničkog sukoba najveća ondje gdje etničke skupine žive blizu u području u kojemu ne postoji jaka međunarodna vlast, osobito ako se te skupine međusobno doživljavaju kao neprijateljske na temelju uvjerenja da se prema njima u prošlosti loše postupalo.

MAJA

ETNIČKI MANIPULATORI

Taj tip skupine nastoji promicati vlastite političke i ekonomske interese, ali etnički manipulatori nemaju niti grupnu solidarnost i jake emocionalne veze kao etnički tradicionalisti i etnički militanti.

PSEUDOETNICI

Imaju potencijal postati jaka etničke skupine, ali se taj potencijal nije ostvario. Vode bore za stvaranje osjećaja etničkog identiteta. Članovi skupine odaniji su državi nego svojoj etničkoj skupini ili potencijalnoj etničkoj skupini.

Michael I. Brown - UZROCI ETNIČKOG SUKOBA

ETNIČKI SUKOB I NOVI SVJETSKI POREDAK

Brown pokušava na temelju radova drugih autora objasniti etničke sukobe u suvremenom svijetu. Nakon pada komunizma u Sovjetskom savezu i Istočnoj Europi opile su se vode da će različite države u međunarodnoj zajednici zajednički uporiš, moći spriječiti ili zaustaviti sukob.

DEFINIRANJE ETNICITETA

Da bi neka skupina bila etnička skupina, mora ispuniti 6 kriterija:

- 1) moraju imati neke koje si identitificira kao skupinu
- 2) njegovi pripadnici moraju vjerovati u zajedničko podrijetlo
- 3) moraju dijeliti ista uvjerenja glede zajedničke prošlosti. Ta uvjerenja često poprimaju oblik mita
- 4) moraju imati neki stupanj zajedničke kulture koja se prenosi putem jezika, religije, običaja, institucija, odijevanja, glazbe, hrane...
- 5) skupina mora imati osjećaj privrženosti određenom području
- 6) pripadnici skupine moraju vjerovati da tvore etničku skupinu

Sukob među takvim skupinama može izbiti u različitim oblicima. Može se događati pri političkim procesima, bez ikakva nasilja, a sukob može biti i vrlo nasilan, kao u ratu u Bosni.

① MOBILIZACIJSKA STAJALIŠTA

Mobilizacijski pristup smatra da u etničkom nema ničeg neminovnog ili prirodnog. Ljudi se služe simbolima etničkog identiteta kako bi postigli vlastite ciljeve, a etničke se skupine stvaraju onda kad ljudi misle da će njihovim stvaranjem nešto postići.

McKay podjeljuje emocionalnu snagu etničkih veza i pretpostavlja da je etnicitet uvijek vezan za kolektivno promicanje zajedničkih interesa.

KOMBINIRANJE PRISTUPA

McKay smatra da su afektivne, emocionalne veze, naglašene u primordijalnom modelu, i instrumentalne veze istaknute u mobilizacijskom modelu međusobno povezane i da su i jedne i druge "očtovanja" etniciteta.

Na temelju kombinacije toga dvoja McKay stvara matricu pomoću koje može razlikovati četiri tipa etničkoga.

ETNIČKI TRADICIONALISTI

Skupine etničkih tradicionalista održavaju je prvenstveno emocionalnu vezanost, obično dugo postoje, a njihova su djeca odgojena tako da internaliziraju svoju kulturu.

Te skupine mogu imati materijalne interese, ali ne mobiliziraju se radi njihova kolektivnog promicanja.

MILITANTNE ETNIČKE SKUPINE

U ovim skupinama su jaki i primordijalni i politički i etnouravski interesi. Nijer, Baski u Španjolskoj imaju vlastiti jezik i vlastite kulturne simbole, predraske.

SIMBOLIČKE ETNIČKE SKUPINE

Ove skupine obilježava politično slaba etnička vezanost u pogledu kako primordijalnih tako i političkih i etnouravskih čimbenika. Oni su u svoju etničku skupinu uključeni i poistovjećuju se s njom, samo simbolički.

KULTURNI RAZLOZI RAZLIKA

Ballard uočava 3 važne kulturne razlike:

- 1) muslimani smiju sklopiti brak s bliskim rođakom, što čine često, Sikhima to nije dopušteno. To znači da su muslimani slobodniji u veštanju i da je rođbinska mreža zemljopisno ograničena.
- 2) tradicija puštanja goveda je u islamu usko u sikhizmu te na javnim mjestima ženama nametne veća ograničenja.
- 3) Sikhi i Hindusi svoje mrtve spaljuju, a muslimani ih pokopaju. Zato su muslimani više vezani za određeno selo ili religiju gdje paze na njihove preci.

James McKay - PRIMORDIJALNA I MOBILIZACIJSKA OBJAŠNJEŃJA ETNICITETA

James McKay i drugi ustanovili su dvije glavne vrste objašnjenja nastanka etničkih skupina:

- * PRIMORDIJALNO
- * MOBILIZACIJSKO

① PRIMORDIJALNI PRISTUPI

McKay kaže da je primordijalni pristup prvi predložio am. sociolog Shils 1957. g. Shils je tv. da su ljudi često primordijalno vezani za područje u kojemu žive ili iz kojeg potječu, za svoju vjeru i rodbinu.

McKay smatra da je dobra strana primordijalnog pristupa to što može objasniti emocionalnu snagu etničkih veza, ali ga i kritizira. Tvrdi da je taj pristup često determinističan i statičan:

- 1) polazi od pretpostavke da pripadnici etničkih skupina uenaju puno izbora kad je posrijedi osjećaj pripadnosti
- 2) pretpostavlja da će svi pojedinci imati neki etnički identitet te zato ne nude objašnjenje za postojanje "kormopolita bez korijena"
- 3) pristup primordijalnosti pridaje temeljnim ljudskim osjećajima toliku važnost i često govori kao da etnički i grupni identiteti postoje u političkom i ekonomskom vakuumu.
- 4) taj pristup ne može lako objasniti promjene etničkog identiteta među skupinama.

JOHN RICHARDSON - etnicitet i drugi načini klasifikacije

Richardson razlikuje 3 glavna načina klasifikacije:

1. RASA
2. CRNCI/BJELECI
3. ETNICITET

Richardson tvrdi da su etničke skupine prihvatljiviji izraz nego ostali ponudeni.

Etnicitet se prima njegovu razliku temelji na kulturnim razlikama i kaže:

to je način klasifikacije prihvaćen jer ističe sociokulturne kriterije i može obuhvatiti potencijalno širok spektar skupina.

Istraživanje etniciteta

Najčešći su oblici istraživanja etniciteta etnografske studije, tj. istraživanja

životnih stilova skupina ljudi. Ne bave se uvijek migrantima i njihovim potomcima.

92 Roger i Catherine Ballard - SIKHI U PUNJABU I U LEEDSU.

FAZE RAZVOJA JUŽNOAZIJSKIH ZAJEDNICA

Dokazuju da su 4 razvojne faze zajedničke većini južnoazijskih zajednica u Britaniji:

1) Prva pionirska faza naseljavanja prije 2 svj. rata uključivala je mali broj prvih imigranata koji su osnovali prve južnoazijske zajednice u Britaniji.

2) Drugu fazu obilježila je masovna migracija muških doseljenika u poslijeratnom razdoblju.

3) Treća faza je počela '60 ih. Tada je u Britaniju dolazilo sve više žena - suprugarica. Tu fazu Ballardoni nazivaju fazom spajanja obitelji.

4) Razvoj brojnog drugog naraštaja djece rođene u Britaniji.

Maria
Ballard

Maria
Ballard

Maria

3) Raone prodavacne služe podjeli radničke klase. Razlike se uvjeravaju uz...
prihvate diskriminacijske uvjere protiv useljeničke radničke klase, a to znači da su razlog
za ujedrujenje radničke klase protiv moći kapitalista mali.

→ dokazuju da useljavanje koristi vladajućoj klasi jer smanjuje troškove rada i sprječava
radničku klasu u traženju promjene statusa quo, koji služi najbogatijim i
najmoćnijim članovima društva.

3 ETNICITET - PITANJE KLASIFIKACIJE

3.1) Za razliku od učenja useljeničke demokracije, pristupi koji polaze od etniciteta ne misle da će se
useljeničke skupine dugoročno asimilirati usvajanjem kulture društva domaćina.

Definiranje etniciteta

PODRIJETLO IZRAZA ETNICITET

Thomas Hylland Eriksen ističe da riječ etnički potječe od grčke riječi 'ETHNOS', koja je i
sama izvedenica druge grčke riječi ETHNIKOS, koja znači 'poganin' ili 'useljenik'.

J. HILTON YINGER - definicija etniciteta

Yinger dokazuje da postoji razlika između fizički definirane i društveno definirane rase.
Društveno definirane rase nastaju od etničkih skupina koje drugi ili one same vide
u svjetlu osobitih bioloških značajki, bez obzira na to tvore li zasebnu biološku skupinu
ili ne. Za Yingera etnička skupina postoji u "punoj snazi" kada drugi smatraju da
neki segment društva drukčiji u nekoj kombinaciji sljedećih značajki: jezik, vjera, rasa,
zemlja podrijetla i jezičnu kulturu.

Kaže da se etničke skupine mogu nazvati "fenomeni različitosti" različitih razina
općenitosti. Podijelio ih je u 3 vrste:

1) tvrdi da useljenička populacija sa "zajedničkim bivšim državljanstvom" može biti
temeljem za etnie.

2) etničku skupinu može činiti i supanacionalna skupina koja nedvojbeno ima
zajedničko podrijetlo i kulturnu pozadinu.

3) etnie mogu činiti pankulturne skupine osoba iz vrlo različite kulturne i
socijalne sredine, za koje se može reći da su slične na temelju jezika, rase ili vjere
zajedno s općenito sličnim statusima.

skupine migranata odvojati od svojih osobitih kultura kako bi se potpuno integrirale u društvo domaćina.

3) Model useljenik-domaćin pridaje malo važnosti rasizmu kao uzroku etničkog sukoba i nejednakosti.

4) Teoretičari konflikta kritiziraju ovaj model zato što on pretpostavlja da u društvu domaćina vlada konsenzus. On prikriva podjele između etničkih skupina.

ZAKLJUČAK:

Ne može se smatrati da Britanija ima jednu vladajuću kulturu, od koje se druge kulture razlikuju.

90 Stephen Castles i Godula Kosack - MARKSISTIČKO RAZUMIJEVANJE MIGRACIJE

Odnosi između useljenika i domaćina nisu vidjeli u svjetlu kulturnih razlika i dokazivali su kako se migracije mora ispitivati u kontekstu svjetskog kapitalističkog sustava.

MIGRACIJE I MEĐUNARODNI EKONOMSKI SUSTAV

Smatraju da su migracije posljedica razvoja međunarodnog ekonomskog sustava. Bogačije europske nacije izabliju siromašnije nacije svijeta i uzrokuju njihovu nerazvijenost. Tijekom razdoblja gospod. rasta i visoke zapošljivosti, uspješne kapitalističke nacije uzimale su siromašne u Trećem svijetu kao rezervnu armiju rada. Migracije obično povećavaju nejednakosti između bogatijih i siromašnijih nacija.

RASNE PREDRASUDE I RADNIČKA KLASA

3 su glavne funkcije predrasuda prema useljenicima:

(1) služe prikrivanju i legitimiziranju izabližavanju useljenik radnika tvrdnjom da su po prirodi inferiorni.

(2) U seljenički radnici često služe kao dežurni krivci za poteškoće što ih donosi kapital. sustav. Oni su zapravo obijanje za probleme kakvi su nezaposlenost i manjak stambenog prostora.

→ Maya
Beharic.

PRILAGODBA U OKOLIŠU

Pattersonova isprije kaže da su migranti iz zapadne Indije reprezentativni u Britanu ustanovljuje da se "uvajina" iznimnih pojedinaca među imigracijama počela u 5. i 6. stoljeću industrijske revolucije. Bijeli su se radnici i dalje u znatnoj mjeri protiv zapošljavanja zapadnoindijskih.

Izbio je sukob zbog "dobronamjernog ali grubog humora" nekih bijelih radnika. Bili radnici poput "ombo", "cirjo", "ale na rječju džungle", te pitaju, kao: "Zašto ne ispije?"

U društvenom životu Pattersonova ustanovljuje da se "društveni odnosi između migranata i stanovništva u Britanu... još uglavnom smatraju na uopćne suvise na ulici, u trgovini, autobusu i gostionici".

Neki su se zapadnoindijski doseljenici prilagodili "britanskom načinu života" osnivajući "različite oblike osnovne obiteljske jedinice".

ZAKLJUČAK

Pattersonova je ustanovila da migranti iz zapadne Indije i zapadna domaćina općenito u odmakli od faze privikavanja. Općenita mogućnost da će doživjeti "neobičnosti i neizvjesnosti" što ga bježno stanovništvo ima prema doseljenicima. Uvijekovati "kru identifikaciju prema boji kože".

↓ OVAJ DIO - PITANJE NA KOLIKO JE VAŽAN...

John Richardson i John Lambert - KRITIKA MODELA USELJENIK-DOMACIN

VRLINE I MANJE MODELA USELJENIK-DOMACIN

Smatraju da migracijski proces može utjecati na odnose među etničkim skupinama, ga, zato i te kako vrijedi istraživati.

Richardson i Lambert uočavaju u ovom modelu 4 glavna nedostatka:

1) tvrde da model nije dovoljno određen u pogledu statusa različitih faza koje se obično prikazuju. Tvrde da pojmovi poput privikavanja i asimilacije zapravo nisu točno definirani i u praksi onaj teško ustanoviti točnu fazu postupnog prilagodbe.

Konflikt je borba između pojedinaca - grupa i grupa - grupa
crnaca i bijelaca u južnim državama SAD-a za radnu snagu.

Ako nadomestak i sukob dijele rase, tada ih privikavanje i asimilacija pomaže.
Prilagodba omogućuje ljudima živjeti i raditi u prijateljskom okruženju, ali se garantira da će ostati ostati okladni.

Asimilacija nudi trajno rješenje poteškoća što ih stvaraju rasni odnosi. Asimilacija može podrazumijevati 2 procesa:

1. proces koji se odvija u društvu i kojim pojedinci spontano usvajaju jezik, osobita stajališta, navike i načine ponašanja drugih
2. proces kojim se pojedinci i skupine pojedinaca usiluju i inkorporiraju u veću skupinu

Sheila Patterson - TAMNI STRANCI

OKVIR USELJENIK-DOMACIN

Za razliku od osvajачkih društava, Britanija je homogeno i miroljubivo društvo u kojem su kaže, društveni odnosi skladni i dobrovoljno uslovi među velikom većinom pripadnika tog društva. U takvim okolnostima i domaćini i useljenici imaju zajedničke ciljeve: privikavanje, integraciju i asimilaciju.
Pretpostavila je da će se useljenici morati prilagođavati više nego domaćini.

PRIVIKAVANJE, INTEGRACIJA I ASIMILACIJA

Pattersonova privikavanje smatra prvu fazom prilagodbe koja uključuje tek 'minimalnu prilagodbu i prihvatanje.'

Promjene koje moraju proći domaćini bile su manje zahtjevne.

→ Kaže: od njemačkog stanovništva moglo očekivati da se uopće ne, prisutnost oboje ljudi na javnim mjestima, da ne zure u njih ili da im se ne oklanjaju na ulici, trgovini...

Domaće društvo prihvaća useljenike kao trajno naseljena skupinu i tolerira odvajanje osobnih kultura, drukčiju vjeru ili način života u obitelji.

Posljednja faza prilagodbe je asimilacija. U toj fazi useljenici ili manjinska skupina potpuno su prilagođeni društvu i to ih društvo potpuno prihvaća.

Asimilacija može voditi fizičkom stopanju.

Migracija i asimilacija

Jedan utjecajan pristup istraživanju odnosa među etničkim skupinama ili rasnim odnosima uključuje se na proces migracije skupina etničkih manjina u novo društvo. Kada uđu u novo društvo, useljenici - domaćini.

Sociolozi smatraju da će se useljenička skupina postupno prilagoditi načinu života domaćina i da će u nj biti ASIMILIRANA. Sukob na temelju rase i etničke pripadnosti vremenom će slabjeti ili čak nestati.

Ali useljenici se više očekuje da se uklone u svoje novo društvo nego što se od njihova društva očekuje da se prilagodi njima.

Model useljenik-domaćin istice stabilnost, zajedničke moralne vrijednosti i postupnu evolutivnu promjenu koja uključuje proces prilagodbe.

Robert E. Park - RASNI ODNOSI I MIGRACIJE (88)

PRIRODA RASNIH ODNOSA

Robert E. Park je vodeći pripadnik čikaške sociološke škole.

RASNE ODNOSI definira kao odnose koji postoje između ljudi koji se razlikuju prema obilježjima rasnog podrijetla, osobito kada te rasne razlike utiču u svijest tako podijeljenih pojedinaca i skupina te time u svakom slučaju određuju način na koji pojedinac doživljava sebe kao i svoj položaj u zajednici.

Europske migracije i osvajanja stvorile su rasne odnose u mnogim dijelovima svijeta. Rasni odnosi postoje svuda gdje ljudi imaju nejednaku pripadnost različitim skupinama, gdje među njima vlada neki sukob.

MEĐURASNA USKLADIVANJA

Park dokazuje da je raton migracija i osvajanja, kojima su uspostavljene veze među različitim rasama, dijelio složen proces MEĐURASNOG USKLADIVANJA. Taj je proces uključivao rasno nadmetanje, sukob, privikavanje i asimilaciju.

Nadmetanje je bilo univerzalna, biološka pojava: "borba za život".

Park kaže da rat jedne rase ili jednog naroda na područje koje zapošljeda i nosi drugi uključuje pranje borbu za goli život.

1990. donesen je zakon o azilu...
smalji broj osoba koje traže azil. Tražitelji azila neće ući u zemlju kako bi
izbjegli progona u zemlji iz koje bježe.

Britanski zakoni o izbjeglicama i migraciji pod utjecajem su članstva u
Europskoj uniji.

1990. 5 članica koje su osnovale EU potpisale su Schengenski sporazum.

Britanija ga nije potpisala, ali je potpisala Dublinsku konvenciju prema kojoj se
tražitelji azila dopušta tražiti azil u samo jednoj članici EU.

MIGRACIJA U BRITANIJU OD 1961.

Većini ljudi dolazak u Britaniju je dopušten kao članovima obitelji britanskih
državljanima, a ne kao useljenicima kao takvim.

Alič "useljenik" često se pogrešno primjećuje samo od onih. Učinak useljenika
su bijeli - iz Irske ili Staroga Commonwealtha (Australija, Novi Zeland i Kanada) ili
iz drugih europskih zemalja.

Broj useljenika općenito je manji broj useljenika. 1981.g. te od 3,4 milijuna
ljudi koji su živjeli u Britaniji, a rođeni su drugdje, 1,9 bilo je bijelaca.

PRIPADNICI ETNIČKIH MANJINA U BRITANJI

Britanska je vlada tek razmjerno nedavno počela prikupljati podatke o etničkim
manjinama. U popisu stanovništva 1991. od britanika se tražilo da se svrstaju u neku
od etničkih skupina s ponudom popisa. No s time je bio povezan niz težoč:

- 1) nisu ponudili ove opcije, npr. nije postojala niska kategorija
- 2) podaci temelje se na samopripisanim etničkim skupinama
- 3) u pitanju se brkalo nacionalnost i boju kože
- 4) u podacima se ne razlikuje ljude iz različitih kulturnih skupina, ali
niti nacionalnog podrijetla

udjelovalo je u čarističkom pokretu (koji se bori za politički prava radnika).

USELJIVANJE U BRITANIJU IZ NOVOGA COMMONWEALTHA OD 1945. DO 1961.

Prvi zakon o državljanstvu iz 1944. i 1948. usvajanje u Britaniju iz zemalja Commonwealtha i kojima nije bilo ni čim uvjetovano. Podanici Britanskog carstva imali su pravo ići u Britaniju, otkazati, raditi i pristupiti državljanstvu.

1948. g. u Britaniju su počeli dolaziti prvi izbjelnici s uzbekistana iz Commonwealtha. Prvi i drugi su bili iz Indije i Pakistana koji su imali u 1948. god. Jambhaskar koji su željeli raditi u Britaniji.

Prvi useljenici iz Novoga Commonwealtha do 1961. dolazili su preko placene poslove koje poslodavci nisu mogli popuniti bijelim britanskim radnicima.

POLITIKA I NADZOR USELJIVANJA

1958. izbili su "rasni sukobi" između afričkog stanovništva Notting Hilla u Londonu i mještaka bijelaca. Nakon rasnih pobuna u Notting Hillu započela se kampanja za uvođenje zakona. 1962. donesen je zakon o useljivanju iz Commonwealtha. Za useljivanje u Britaniju državljani zemalja Commonwealtha morali su ispuniti neke uvjete. Ako su ispunjavali, dobivali su jednu od 3 vrste potvrda:

* POTVRDE "A" izdane su onima koji su mogli dokazati da ih radno mjesto u Britaniji već čeka.

* POTVRDE "B" dobivali su oni za koje se zaključilo da imaju kvalifikacije kojih u Britaniji manjka.

* POTVRDE "C" izdane su onima osobnim zalaganjem. Dobivale su ih osobe koje služile u britanskoj vojsci, primjerice.

Zakoni o useljivanju doživjeli su promjene tijekom 1980-ih kada je premijerka bila MARGARET THATCHER. Britanski zakon o državljanstvu iz 1981. odredio je 3 vrste državljanstva:

1. BRITANSKO
2. BRITANSKIH OVISNIH TERITORIJA
3. BRITANSKIH PREKOMORSKIH PODRUČJA

Prema ovom zakonu državljanstvo su mogli dobiti oni koji su se rodili u Britaniji ili kojima su se u Britaniji rodili roditelji ili baka i djeda. Britansko državljanstvo daju je i najno raseljenim osobama. Djeca rođena u prekomorskim područjima dobivaju britansko državljanstvo ako su im se roditelji rodili u UK.

Castles i Miller smatraju da se od početka 1970-ih počelo događati velika promjena migracijskih obrazaca. 1973 zemlje izvoznice nafte podigle su cijenu nafte i time izazvale recesiju u većini bogatih kapitalističkih zemalja.

Zemlje proizvođači nafte na Srednjem Istoku privlače su radnike iz bogatih i iz siromašnijih zemalja. Povećao se broj tražitelja azila i izbjeglica. 1980.g. u svijetu je bilo 8,2 milijuna izbjeglica, 1992. ta je brojka procijenjena na 20 milijuna.

Pojavila je se "globalizacija međunarodnih migracija". Radnicima emigracijom, osobito na Srednjem Istoku i u Aziji, često su prišli "vrlo strogi nadzor stranih radnika, zabrana udruživanja i oporuka obitelji te uskrađivanje temeljnih prava.

Migracije u Britaniju

USELJAVANJE DO 1945.

Britanija već dugo ima etnički raznoliko stanovništvo. Židovi su u Britaniju dolazili najvišim razdoblju od 1870.-1914. U 18.st. su i Irci imali malu zajednicu u Londonu.

1905.g. ZAKONOM O STRANCIMA zabranjen je ulazak u zemlju "useljenicima" "bez dokazivih nadotava za život."

1920. NOVIM ZAKONOM O STRANCIMA uvedeni su strogi propisi koji strancima zabranjuju ulazak u Britaniju bez dopuštenja carinika i kojima se isključuju oni koji se smatraju neprikladnim ili ne mogu održavati sebe i obitelj.

Najveća skupina useljenika u Britaniju nakon II. svjetskog rata došla je s Azijskog potkontinenta i s Kariba. Kariba (Caribean i. li. područja)

STEPHEN SMALL - CRNAČKO STANOVNIŠTVO U BRITANIJU PRIJE 1945.

Stephen Small ističe da crnačko stanovništvo u Britaniji živi stoljećima. Prvi su crni stanovnici u Britaniju došli s rimskim vojnicima. 1601. kraljica Elizabeta I. odlučila je protjerati sve crnce.

Neki crni su došli u Britaniju sa svojim bijelim gospodarima kao robovi. Trgovina robljem u Britaniji je ukinuta 1807, a potpuno 1833.g.

Zbog Prvog i Drugog svjetskog rata u Britaniju su se raselili neki crnci iz zemalja Commonwealtha. Izbjegli robovi često su dobivali potporu "londonске svjetne" a bijeli crnci pomagali su hranom i skloništem. U 19.st. britansko crnačko stanovništvo

2. MIGRACIJE I "RASHI" ODNOSI

(27)

Stephen Castles i Mark J. Miller - MIGRACIJE U SVIJETU

MIGRACIJSKI OBRASCI 1600. - 1945.

Castles i Miller opisali su migracijske obrasce u svijetu i prije i poslije Drugog svjetskog rata. Primjećuju kako su pokreti stanovništva kao odgovor na demografski rast, klimatske promjene, razvoj proizvodnje i trgovine odvijali bili da ljudske povijesti. Od 16. - 19. st. većina je migracija bila usmjerena na razvijenu povelu s KOLONIJALIZMOM. Tijekom trgovine robljem oko 15 milijuna Afrikanaca prebacuje i odvezeno preko Atlantika. Nakon ukinuća ropstva često su se uzimali radnici pod ugovorima. Velika većina stanovništva u Sj. Americi potomci su useljenika. Razdoblje od oko 1850. do 1914 bilo je doba velikih migracija. Bilo je to i vrijeme industrijalizacije i gospodarskog rasta u zapadnoj Europi i SAD-u. Industrijalizacija je uzrokovala i iseljavanje i useljavanje. Iseljavanje migracija u međuratnim godinama izazivale su "ksenofobija i ekonomska stagnacija" - protivljenje daljnjem useljavanju i odsutnost potrebe za dodatnim radnicima.

MIGRACIJE U VISUKORAZVIJENE ZEMLJE OD 1945.

Migracije u visukorazvijene zemlje od 1945 mogu se podijeliti u dvije faze. Prva faza je trajala do početka 1970-ih. U toj su fazi postojala 3 glavna tipa migracija:

1.) Neki su ljudi iseljavali sa južnih i istočnih rubnih dijelova Europe u bogatije zemlje sjevera i zapada. Bogatije su zemlje imale manjak radne snage i htjele su dobiti jeftinu radnu snagu. U Njemačkoj se radio sustav "gostujući radnici". 1973. Njemačka je imala 2,6 milijuna "gostujućih radnika".

2.) Drugi tip migracija odnosi se na iseljavanje iz kolonija ili bivših kolonija u kolonijalističke zemlje. I tu je motiv bilo regrutiranje jeftine radne snage kako bi se riješio problem manjka radnika u razvijenim indust. zemljama.

(Francuska, Nizozemska)

3.) Treći tip se odnosi na migracije u Sjv. Ameriku i Australiju 1965. u SAD-u je usvojen Ammandman na zakon o useljavanju i državljanstvu SAD-a. Sjedilo je povećano useljavanje radbine građana SAD-a podrijetlom iz Azije i Latinske Amerike.

Castles i Miller smatraju da se od početka 1970-ih počelo događati velika promjena migracijskih obrazaca. 1973. zemlje izvoznice nafte podigle su cijenu nafte; time izazvale recesiju u većini bogatih kapitalističkih zemalja.

Zemlje proizvođači ratle na Srednjem Istoku privlače su radnike iz bogatih i iz siromašnih zemalja. Povećao se broj korisnika azila i izbjeglica. 1980.g. u svijetu je bilo 8,2 milijuna izbjeglica, 1992. ta je brojka porasla na 20 milijuna.

Posljednji je "globalizacija međunarodnih ugovora". Radnoću ugovornjia, osobito u EU, Srednjem Istoku i u Aziji, često su prihvatili "višestruki radnici" starih radnika, zabrana uvođenja i oporuka obitelji te uskrađivanje temeljnih prava.

Migracije u Britaniju

USELJAVANJE DO 1945.

Britanija već dugo ima etnički raznoliko stanovništvo. Židovi su u Britaniju dolazili najviše razdoblje od 1870. - 1914. U 18. st. su i Joci imali malu zajednicu u Londonu.

1905. g. ZAKONOM O STRANCIMA zabranjen je ulazak u zemlju useljenicima "bez dokazivih predstava za život."

1920. NOVIIM ZAKONOM O STRANCIMA uvedeni su mnogi promjeni koji strancima zabranjuju ulazak u Britaniju bez dopuštenja carinika i kojima se inklučuju oni koji se smatraju neprikladnim ili ne mogu uzdržavati sebe i obitelji.

Najveća skupina imigranata u Britaniju nakon II. svjetskog rata došla je s Azijskog potkontinenta i s Kariba. Karibi (vremenski su plaćeni)

STEPHEN SHALL - CRNAČKO STANOVNIŠTVO U BRITANJI PRIJE 1905.

Stephen Small ističe da urađsko stanovništvo u Britaniji živi stoljećima. Prvi su crni stanovnici u Britaniju došli s rimskim vojnicima 43. god. kraljica Elizabeta I. odlučila je protjerati sve urnce.

Neki crni su dosti u Britaniju sa svojim bijelim gospodarima kao robovi. Trgovina robljem u Britaniji je ukinuta 1807, a ropstvo 1833.g.

Potkraj Prvog i drugog svjetskog rata u Britaniju su se ranili neki cinci iz zemalja Commonwealtha. Dobriji robovi često su dobivali potporu 'londonске svjetline' a bijeli radnici pomagali su hranom i skloništem. U 19. st. britansko crnačko stanovništvo

2. MIGRACIJE I "RASNI" ODNOSI

Stephen Castles i Mark J. Miller - MIGRACIJE U SVIJETU

MIGRACIJSKI OBRASCI 1600. - 1945.

Castles i Miller opisali su migracijske obrascе u svijetu 1. prije i poslije Drugog svjetskog rata. Primjećuju kako su pokreti stanovništva kao odgovor na demografski rast, klimatske promje-
ne, proizvodnje i trgovine odvojili bili dio ljudske povijesti.

U 16. - 19. st. većina je migracija bila usmjerena na razmnožavanje s KOLONIJALIZMOM.

Tijekom trgovine robljem oko 15 milijuna Afrikanaca prebačeno je i odvezeno preko Atlantske
Nakon ukinuća ropstva često su se uzimali sudnici pod ugovorima.

Velika većina stanovništva u Sj. Americi potomci su useljenika.

Razdoblje od oko 1850. do 1914 bilo je doba velikih migracija. Bilo je to i vrijeme
industrializacije i gospodarskog rasta u zapadnoj Europi i SAD-u. Industrializacija
je uzrokovala i iseljavanje i useljavanje.

Izjavljivanje migracija u međuratnim godinama izazvale su "ksenofobija i ekonomska
stagnacija" - protivljenje daljnjem useljavanju i odsutnost potrebe za dodatnim
radnicima.

MIGRACIJE U VISOKORAZVIJENE ZEMLJE OD 1945.

Migracije u visokorazvijene zemlje od 1945 mogu se podijeliti u dvije faze.

Prva faza je trajala do početka 1970-ih. U toj su fazi postojala 3 glavna tipa
migracija:

1) Heli su ljudi iseljavali iz južnih i istočnih rubnih dijelova Europe
u bogatije zemlje sjevera i zapada. Bogatije su zemlje imale manjak radne snage
i htjele su dobiti jeftina radnu snagu. U Njemačkoj se radio sustav "gostujući
1973. Njemačka je imala 2,6 milijuna "gostujućih radnika".

2) Drugi tip migracija odnosi se na iseljavanje iz kolonija ili bivših
kolonija u kolonijalističke zemlje. I tu je motiv bilo regrutiranje jeftine radne snage
kako bi se riješio problem nedostatka radnika u razvijenim indust. zemljama.

(Francuska, Nizozemska)

3) Treći tip se odnosi na migracije u Sjv. Ameriku i Australiju 1965. u SAD-u
je usvojen Ammandman na zakon o useljavanju i državljanstvu SAD-a. Slijedilo je povećano
useljavanje rodbine građana SAD-a podrijetlom iz Azije i Latinske Amerike

DOKTRINA RASNE SUPERIORNOSTI

Richardson i Lambert napadaju neke biološke definicije rase, ali kritiziraju i mišljenje da se neke rase može smatrati superiornima.

U doktrini RASNE SUPERIORNOSTI vide 3 glavna problema:

- 1.) Među ljudskim skupinama ne postoji puna povezanost između bioloških razlika i razlika ponašanja i kulture.
- 2.) Društvena objašnjenja kulturnih razlika i razlika u ponašanju između ljudskih skupina znatno su uvjerljivija od bioloških.
- 3.) Nije moguće naći nikakvo objektivno mjerilo kojim se se određiti superiornost ili inferiornost ljudskih skupina.

DRUŠTVENA KONSTRUKCIJA 'RASE'

Rasa je DRUŠTVENI KONSTRUKT - nema biološko uporište. Onajima više reče sa tim da "što ljudi čine sa svojim tjelesnim razlikama" te sa "svakodnevnim i zdravorazumskim pogledima koji utječu na njih".

U nekim društvima u određenim razdobljima ljudi malo polažu na rasne razlike, u drugim pak kontekstima uočavamo izrazito nemjateljstvo i cranjene obrasce rasne "isključivosti" i "uključivosti".

Obično se smatra da ETNIČKA PRIPADNOST definira skupine u pogledu njihovih kulturnih značajki, a ne navodnih bioloških razlika.

2) Genetska raznolikost ima malo veće s rasom. Oni su, međutim, yammaru
geni nastaju iz razlika između pojedinaца na istoj zemlji.
"Pojedinci - ne rase i ne rase - glavna su raznica ljudske raznolikosti".
3) ljudi su mnogo homogeniji nego druge vrste.
Jones kaže: "Da ste još imali biste dobrih bioloških razloga biti rasist; ali morate
se sjetiti o tome da su ljudi doista jednolike životinje."

DRUŠTVENE DEFINICIJE "RASE"

Čovječanstvo se može na mnoge načine podijeliti u skupine: prema kulturi, prema jeziku i
rasi - što obično znači prema boji kože. Svaka podjela vodi donekle o predodžudama, a
budući da se one ne poklapaju, to može uničiti zbircu.
Neki su navodno rase plod mišle. Genetska istraživanja pokazuju da ne postoji ništa
otlično "arijevskoj rasi" te da nema dokaza za postojanje kavkaske "rase".

ISTAVOVI PREMA "RASI"

Jones primjećuje kako razmišljanje o rasi vežu dalje od razvrstavanja ljudskih skupina.
On kaže: "Nakon je korak od razvrstavanja ljudi do sudjenja ljudima".
budući da je moderna znanost pokazala kako biološki dokazi za rasizam ne postoji,
pitajuća poput rasizma prije su moralna nego znanstvena pitanja.
Jako postoje varijacije ljudskih osobina koji utječu na tjelesne osobine (jezik) one ne
dovoljno značajne da bi se ustanovilo postojanje različitih "rasa" i njihove povezanosti
kulturom, ponašanjem ili moralom različitih skupina ljudi.

John Richardson i John Lambert - SOCIOLOGIJA I "RASA"

Kritiziraju biološke pristupe rasi. Pozivaju se na knjigu W.I. Thomasa: "Ako ljudi svoju
situaciju vide kao realnu, onda je ona realna u svojim društvenim posljedicama".
budući da rasu ljudi vide kao realnu, ona ima društvene posljedice. Istraživanje tih
posljedica važan je dio sociologije "rase".

EVOLUCIJSKA LESTVICA

Prema Spenceru, društva se mogu sastojati od jedne rase, no često se sastoje od mješovite nekoliko rasa. Spencer je razvio složni model za razvrstavanje društava na temelju toga imaju li složenu ili jednostavnu strukturu te jesu li stabilna ili nestabilna:

1) JEDNOSTAVNO DRUŠTVO je "jedinstvena radna jedinica", koja nije podijeljena u različite dijelove, skupine ili plemena.

2) SLOŽENO DRUŠTVO je ono u kojem "jedinostavne skupine imaju vlastite poglavare, podređene njihovom poglavaru".

3) DVOSTRUKO SLOŽENA DRUŠTVA još su složenija, s izvednim brojem glavarik društava ujedinjenih zajedničkom vlašću.

Prema Spencerovu mišljenju, na stupanj razvijenosti različitih društava utječe rasa. Društveni život i evolucijski proces uključuju "opstanak najspješnijih".

Steve Jones - GENETIKA I EVOLUCIJA

GENETSKE RAZLIKE

Svaki čovjek ima 50 000 gena, a ti geni određuju razlike među ljudima.

Promjene u manje od 10 gena određuju boju kože.

Primjer: Sunčeve zrake omogućuju nam proizvodnju vitamina D u koži. Vitamin D je ključan za sprječavanje kankara raka i u usporedbi s ljudima svijetle puti, tamnopusi teže proizvode vitamin D.

ODSUJNOST RASA

Jones smatra da na temelju gena ne možemo opravdati razlikovanje "rasa". Za to navodi nekoliko razloga:

1) Da bismo mogli pokazati kako postoje različite rase, različit narodi morali bi ne međusobno znatno razlikovati u velikom uzorku gena, ne samo u onima koji određuju boju kože. "Boja naše kože ne govori mnogo o tome što leži pod kožom" - kaže Jones.

Morton je tvrdio da kavkasci imaju najveću, a Etiopljani najmanju lubanju. Veličina lubanje za Mortona je bila pokazatelj veličine mozga, a veličina mozga govori o intelektualnom razvoju.

Različiti tipovi ljudi prirodno su u međusobnom nemjateljstvu.

RASA KAO PODVRSTA

Pretpostavka "rase" kao podvrste spaja elemente viđenja "rase" kao podjela i "rase" kao tima.

Žanigom je britanski biolog CHARLES DARWIN i njegova TEORIJA REVOLUCIJE.

Darwin je smatrao da pripadnici iste vrste mogu se međusobno razmnožavati i stvarati plodno potomstvo. Međutim, budući da se vrste neprestano mijenjaju i razvijaju, mogu se razviti različite loze, podskupine ili podvrste.

Darwin je smatrao da je evolucija polagan proces koji nastaje iz PRIRODNOG ODBIRA.

Oni pripadnici vrste koji se najbolje prilagode okolini imaju najveću vjerojatnost razmnožiti se te stoga svoja genetska obilježja prenijeti na buduće naraštaje.

Herbert Spencer - LJUDSKE PODVRSTE I DRUŠTVENA EVOLUCIJA

Engl. sociolog, funkcionalist H. Spencer razvio je svoje postavke o društvenoj EVOLUCIJI.
Znao je utjecajne postavke o odnosu između "rase" i razvoja ljudske društvenosti.

MJEŠAVINA RASA

Spencer je smatrao da društvo katkad mogu imati koristi od miješanja rasa. Stapanje različitih svojstava može djelovati tako da društvo bude prilagodljivo i kadro iskoristiti najbolja svojstva različitih rasa koje tvore njegovo stanovništvo.

Prema Spenceru, opasnost miješanja vrlo različitih ljudskih podvrsta nisu tek biološke; te nastala društva obično su bila vrlo nestabilna. (Nekoliko i južnoamer. države)

Takvim je društvima trebala jaka središnja vlast kako bi raznolike "rasne skupine" (spriječilo) da se međusobno sukobe.

1. "RASA" (16)

Biološke teorije "rase" nastoje uspostaviti vezu između FENOTIPA ili tjelesnih obilježja poput kose i boje kože te GENOTIPA ili genetskog razlika između različitih skupina ljudi.

Michael Banton - TEORIJE "RASE"

Postoji 3 vrste teorije:

1. one koje "rasu" vide kao lozu
2. one koje ju smatraju tipom
3. one koje ju vide kao podvrstu

RASA KAO PODRIJETLO

Prema Bantonu, riječ "rasa" prvi je u Engleskoj u svojoj pjesmi iz 1508. upotrijebio Škot William Dunbar. Predodžba "rase" kao podrijetla usvojila je postavku zajedničkog POSTANIKA: ljudi pripadaju jednoj vrsti i imaju zajedničko podrijetlo.

Smatralo se da su se u nekom trenutku u povijesti neke skupine ljudi počele međusobno razlikovati. Nakon nekog događaja navedenog u Bibliji, ljudi su se razdvojili na dve strane svijeta. Neki su smatrali da je Bog stvorio ljude različitim kako bi se prilagodili različitim područjima na Zemlji.

RASA KAO TIP

Gleda se da je "rasa" tip temelji se na uviđanju da nemaju svi ljudi isto podrijetlo i da se čovječanstvo dijeli na različite skupine. Teorija je POLIGENETSKA TEORIJA, tj. teorija prema kojoj čovječanstvo ima nekoliko podrijetla, a ne jedno.

Philadelphijski liječnik Samuel James Morton svoju je argumentaciju utemeljio na mjeru veličine lubanje. Razlikuje 5 rasa:

1. KAVKASKU
2. MONGOLSKU
3. MALAJSKU
4. AMERIČKU
5. ETIOPSKU